

tribuna

LIST SLOVENSKEŠKIH ŠTUDENTOV

LETO XIII.

Ljubljana, sredo 13. XI. 1963

Štev. 22

»Jesenske prireditve« so za nami. Študentske kulturne skupine iz pomembnih kulturnih centrov države so se predstavile ljubljanski publiki in študentom. Teh je bilo sicer na prireditvah očitno premalo, za kar pa ne moremo kriviti samo organizatorja prireditev.

Ocene posameznih nastopov berite na kulturnih straneh našega lista.

Na sliki: Sopska petorka AKUD »Mirče Acev« iz Skopja (foto: Joco Znidaršič).

PRED ODLOČITVIJO V ŠTUDENTSKEM NASELJU

7. novembra so v Študentskem naselju pričeli akcijo, ki ima namen odstraniti iz naselja vse, ki so bili sprejeti na kakršenkoli nepravilen način, torej mimo sprejemnih komisij, in tiste, ki so zaradi neizpolnjevanja študijskih obveznosti izgubili pravico do bivanja v naselju. Ugotovimo lahko, da je resnično že napočil čas, ko je treba z odločno akcijo napraviti v Študentskem naselju red. Stanje, ki je vladalo pri sprejemu v prejšnjih letih, je dovoljevalo, da so se prek najrazličnejših poznanstev z upravo naselja, funkcionarji Zveze študentov in Zveze mladine in raznovrstnih »ostalih virov pomoči« vselili v naselje takšni, ki za to niso imeli niti materialnih niti študijskih pogojev.

7. novembra so predsedniki blokov napravili natančne sezname stanovalcev po blokih. Ocenem je sprejemna komisija uredila abecedni seznam tistih, ki jih je sprejela in so torej edini upravičeni stanovalci naselja.

Do 1. novembra so sezname vskladili in napravili listo za izselitev. S tem so avtomatično izgubili pravico do bivanja v naselju vsi »ilegalci« in tisti, ki so na nepošten način prišli do stanovanja v naselju.

Zadnji rok za izselitev je 26. november. Tega dne bodo komisije preverile, kdo se je izselil in kdo ne. Slednje bodo predali disciplinskemu sodiščem na fakultetah, ki bodo izrekli eksemplarčne kazni: prepoved opravljanja izpitov za daljšo dobo, izključitev iz fakultete.

Za razliko od ostalih let, ko se v takih primerih ni postopalo dovolj dosledno in so mnogi kljub prejemu odločbe za izselitev ostali v naselju, bodo tokrat kazni ostreje in vsi ukrepi izpeljani do kraja. 2. decembra bodo prišli v naselje organi LM in opravili prisilno izselitev tistih, ki naselja ne bodo hoteli zapustiti prostovoljno.

Mnogo menijo, da je krivično, ker se morajo izseliti tudi absolventje, ki jim do diplome manjka samo še kak izpit. Položaj je zanje resnično težak, toda če bi pravočasno pomislili, kakšne posledice ima v naselju neizpolnjevanje študijskih obveznosti, bi si gotovo lažje našli drugo stanovanje kot novinec, ki povrh tega navadno sploh nima v Ljubljani znanecv, ki bi mu lahko pomagali.

V začetku letošnjega študijskega leta so v Ljubljani zasledili lepo število novincev, ki sploh niso imeli stanovanja in so spali po klopih, kozolcih in senikih. Tako je policija prišla dva novince, ki sta spala na seniku, v žepu pa sta imela odločbo za vselitev v študentsko naselje. Primer sam menda ne potrebuje komentarja!

Odporno je ostalo vprašanje kriterijev v VI. bloku (blok železarn). V začetku je bil sklenjen dogovor, da veljajo za bivanje v tem bloku enaki disciplinski in študijski pogoji kot za ostale. Lahko pa bi našli nekaj primerov, ko nekateri stanovalci tega bloka ponavljajo isto leto po dva do trikrat in so še vedno v naselju. Tudi v VI. bloku bodo v bodoče vpeljali enoten red, ki velja za naselje. Če se kdo ne bo hotel izseliti, bodo poslali v podjetje, ki ga štipendira, dopis z zahtevo, da se mu zaradi neizpolnjevanja študijskih obveznosti ukine štipendija.

V naselju stanuje nekaj študentov oz. študent skupaj z zakonskim drugom, ki

ni študent. Tudi to je vprašanje, ki zahteva rešitev.

Za tuje študente, ki stanujejo v naselju, bi bilo treba uvesti vsaj minimalne študijske pogoje, ki bi nanje prav gotovo delovali bolj stimulativno kot gledanje skozi prste. Prav tako bi se morali držati disciplinskih načel, ki veljajo za vse prebivalce študentskega naselja.

V naselju še vedno stanuje 40 Make-doncev, žrtev potresa v Skopju, v nemo-gočih pogojih, v skupni sobi.

Zaradi splošne prenapoljenosti naselja in velikega povpraševanja po posteljah so vse študijske prostore in prostore za družabno življenje spremenili v stanovanjske prostore, kar je lahko samo začasna rešitev.

Ze letos je število študentov in s tem povpraševanje po sobah, privatnih in v študentskih domovih izredno naraslo, v prihodnjem letu pa se bo z nastopom doslej najštevilnejše prve povojne generacije še stopnjevalo. Zlasti majhne so ka-

pacitete študentskih domov, ki so znatno cenejši od privatnih sob, katerih cene se vzpenjajo v astronomske višine.

Nekatere gradnje so že v teku: stolpnica s kapaciteto okrog 600 postelj, v naselju nameravajo zgraditi dva paviljona s po 60 posteljami. Gradnje financirajo iz Sklada za gradnjo študentskih domov in menz, ki ga formirajo okraj, vendar bi se morali prispevki okrajev v Sklad znatno povečati, če bi želeli v prihodnjih letih rešiti vprašanje nastanitve študentov, ki študirajo v Ljubljani.

P. Bronzan

0 treh kriterijih...

»Kako priti v Naselje? Kdo odloča o tem? Katerim pogojem je treba zadostiti? Zakaj je on sprejet, jaz pa ne? Zakaj odločajo le »oni«, študentje pa ne?»

O sprejemanju v študentske domove so vsako leto tekale burne debate, ki so odkrile tudi marsikatero pomanjkljivost. Osnovni problem je seveda v tem, da je razpoložljivih postelj v študentskih domovih daleč manj kot prošilcev zanje. To pa je trd oreh, ki ga je težko streti naenkrat. Zato je vprašanje, kako najpravičnejše rešiti množico prošelj za sprejem v domove, tisti voz, ki ga razrešujemo vsako leto posebej, pa nam še zmeraj povzroča glavobol.

Problem sprejemanja v študentske domove tudi že dalj časa povezuje s samoupravnimi pravicami študentov. Kako tem pravicam zadostiti, če pa ima osrednja sprejemna komisija pri Kuratoriju zadnjo besedo pri sprejemanju v študentske domove? Lansko leto smo se odločili prepustiti iniciativo svetom letnikov in začeli z akcijo, ki pa je bila bolj eksperiment kot resna akcija.

Socialno-ekonomska komisija pri UO ZSJ je izdelala nekakšen pravilnik, po katerem naj bi se sveti letnikov ravnali pri sestavljanju rang lestvice prošilcev in ki določa kriterije, ki jih je pri tem treba upoštevati. Poizkus je bil izveden na Filozofski fakulteti.

Pravilnik je bil sila lažno sestavljen, premalo natančen in jasen in poln »splošnih smernic«. Na sestankih, ki so jih sklicali socialno-ekonomski referenti let-

Nadaljevanje na 2. strani

OST TEDNA

Pravniške variacije

Z okornimi črkami narisane napis na vratih fakultetnega odbora Pravne fakultete nam predstavi ljudi, o katerih se danes pogovarjamo. Razmere v odboru že od vsega začetka šolskega leta niso urejene, zato tudi delo šepa.

Sprašujemo kot študent študenta:

Člani fakultetnega odbora, kaj ste že letos naredili za Zvezo študentov prava? So bile razprave o brigadi, ki so trajale ure in ure, res tako pomembne, da ste ostalo delo na fakulteti puščali ob strani?

Zakaj ste tako popustili na študijskem področju? Kaj ni lanskoletna aktivizacija prinesla kar dobre rezultate? Aktivizacija študija in angažiranost študentov pri predavanjih in vajah ni več aktivizacija, če predavanja in vaje poslušate in spremljate le peščica slušateljev, ali pa tudi samo dva.

V začetku leta je delo fakultetnega

odbora stonelo samo na eni osebi: vse posle je opravljal predsednica. Ko je študirala za izpit, se ni nihče spomnil, da bi jo razbremenil.

Vemo, da ste pravniki in da vsakdo med vami zna povedati neko misel. Toda zakaj razpravljate in samo razpravljate, »poplavi besed« pa ne najdete pravega smisla? Tam, kjer se neha konstruktivna diskusija, se začne govorjenje...

Več dela s študenti, pa manj sestankovanja, kajti ko govornikom zmanjka globine, grede v širino. Na žalost.

In da se razumemo: nismo post. vili teh vprašanj samo predsednici in sekretarki, ampak vsem članom fakultetnega odbora! Tudi tistim komunistom, ki doslej, razen (ne)interesantnih razprav v fakultetnem odboru, niso še ničesar prispevali k splošni aktivizaciji na pravni fakulteti.

Družbene in politične vede

Vprašanje so postavili na enem izmed sestankov študentov sociologije. Toda to ni le vprašanje, je problem, ki je star že nekaj let in za rešitev katerega »se še ne ve«. Razen tega pa je problem, ki morda ni aktualen le za sociologijo.

Oddelek za sociologijo na Filozofski fakulteti je bil ustanovljen v študijskem letu 1960/61. Naslednje leto je bila ustanovljena Visoka šola za politične vede, kasneje pa še podobni oddelki pri Pravni in Ekonomski fakulteti. Razen tega pa obstoja tudi Inštitut za sociologijo. Oddelek za sociologijo ima 1 rednega profesorja in enega asistenta. Ostale predavatelje si »sposojajo« s Pravne in Ekonomske fakultete, s Politične šole in Inštituta. Študentje sociologije tavaajo med predavalnicami Filozofske fakultete, Politične šole in Inštituta. Vprašanje, kam pravzaprav spadajo in kaj sploh bodo, je na sociologiji že lep čas nepojasnen problem.

Ze ob ustanovitvi Visoke šole za politične vede so se študentje sociologije vpraševali, če ni to nekaj podobnega in kakšen naj bi bil odnos med obema. Politična šola ima podoben učni program in iste predavatelje. Kakšna bo razlika med kadri, ki jih vzgaja ena ali druga ustanova? Ali gre res zgolj za formalno razliko med naslovom »politične vede« in »družbene vede«?

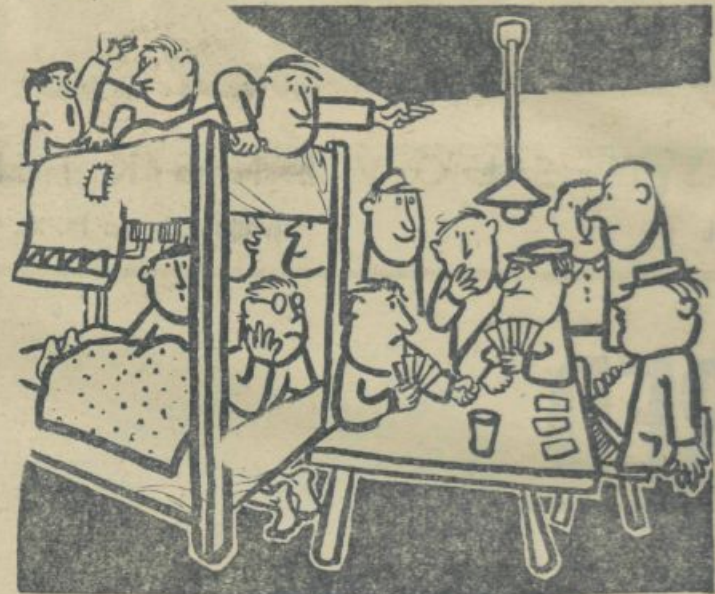
Vprašanje, kaj bodo eni in kaj bodo drugi, ni samo vprašanje prestiža ali različenega uradnega naslova. Študentje socio-

logije pravijo, da »študirajo iz dneva v dan«. Spričo težav, ki jih oddelek ima s kadri, ni mogoče postaviti pobenega trajnejšega učnega načrta. Dejansko študira vsak letnik po nekem svojem programu. Spominjam se prvega študijskega programa, ki je obšel pred štirimi leti naše gimnazije kot reklama za bodoči oddelek sociologije. Od tega programa je, milo rečeno, ostalo zelo malo. Razumljivo, je, da se ne da vsega predvideti vnaprej. Razumljivo pa je tudi, da se študentje, ki ne vedo, kaj bo jutri z njimi, vprašujejo, zakaj tako.

Študentje sociologije nočejo ustvarjati nobenega mita o izgubljeni generaciji. Toda vprašanje, ki se samo po sebi postavlja ob vseh različnih in vendar zelo podobnih oddelkih in šolah je, ali si naša družba lahko privoščiti takšno razmetavanje sredstev? Očitno ne, ker sicer bi lahko preskrbela oddelku vsaj potrebni predavateljski kader.

Republiški svet za šolstvo ba je pripravila predlog o integraciji Visoke šole za politične vede, Inštituta za sociologijo in Oddelka za sociologijo Filozofske fakultete. Študentov sociologije ni nihče vprašal za mnenje, niti jih nihče ne obvešča o tem. Vse, kar lahko zvedo, so namigi zasebne narave. Ob tem pa lahko zastavimo še eno vprašanje: ali je pravilno, da študentje, ki smo navezadnje ob vsem tem najbolj prizadeti, ostanemo samo v vlogi pasivnega objekta, o katerem odločajo neke »višje sile«?

ŠTUDENTSKI KLUBSKI PROSTORI

O treh kriterijih

Nadaljevanje s 1. strani

nikov skupaj s prosilci za sprejem, si je vsak po svoje razlagal presplošna navodila, tako da so se študentje razšli brez rang lestvice in brez zaupanja v ta novi način sprejemanja. — Drugi spet so malomarno zmignili z rameni in že so imeli sestavljeno lestvico, na kateri so bili vsi prosilci videti kot »najbolj revni«, »sami odličnjaki« in »zavzeti družbenopolitični aktivisti«.

Prosilce za sprejem v dom je ves letnik ocenjeval po treh kriterijih: z ozirom na socialno-ekonomski položaj prosilca, študijski uspeh in družbeno politično angažiranost je posameznik zavzel višje ali nižje mesto na rang lestvici.

Največ zapletitjavev je bilo pri vrednotenju družbeno-politične aktivnosti, kjer je bilo nevarno, da se zaradi števila funkcij, ki jih nekdo ima, ne bo videlo njegove dejanske vrednosti pri delu. Pri tem je prišlo tudi do sporov o tem, katera funkcija je »več«, katera »manj« vredna. Ob teh primerih se je odkrito pokazala zrelost posameznikov.

Pri teh treh kriterijih se moramo najprej obregniti ob njihovo »enakovrednost«. Ali jih res lahko upravičeno izenačujemo? Poglejmo! Nekdo je socialno-ekonomsko v težkem položaju, tako da se je moral honorarno zaposeliti, kar pa negativno vpliva na njegov študij kot tudi na družbeno-politično aktivnost. Za prvi kriterij bo res dobil nekaj točk več, zato pa bo kratko potegnil pri ostalih dveh. Nekdo drug ki je materialno dobro poskrbljen, da lahko v miru in študira in funkcionari, pa bo zavzel na rang lestvici boljše mesto kot prvi.

Torej? Pri vrednotenju vseh treh krite-

rijev bo treba upoštevati njihovo različno pomembnost. Socialno-ekonomskemu kriteriju moramo brez obotavljanja priznati večjo težo. Razmerje 1:1:1 ni pravično. Verjetno bi ga letos kazalo spremeniti v bolj ustrezno razmerje 3:2:2 v korist materialnega kriterija, ki v precejšnji meri vpliva na ostala dva.

Letos naj bi novi način sprejemanja uvedli na vseh fakultetah. Eksperiment naj bi se spremenil v pravilo. Problem je le v tem, da »novi način« še ni izdelan. Tudi letos smo sprejemali izključno preko osrednje komisije. Sestavljene rang lestvice so imele zgolj vlogo »pomoznega materiala«. Se zmeraj je bilo odločilno frekventacijsko potrdilo.

Predlaganih je bilo več variant, kako naj bi študentje sodelovali pri sprejemanju v študentske domove. Sprejeta je bila tista, po kateri naj bi po nekem ključu (»neki ključ« še ni znan) razdelili večino razpoložljivih mest po fakultetah. Le-te pa bi jih potem same razdeljevale med oddelke in letnike. Osrednja komisija bi sprejemala samo novince in reševala bi tudi nujne, sporne primere na podlagi rang lestvic s fakultet. Način »režanja« rang lestvic tudi še ni znan.

Sploh je pri vsem tem še marsikaj neznanega. Novi pravilnik Naselja je sprejet. Nekaj člen pravilnika pa določa, da je sprejemanje v dom v izključni pristojnosti študentskega doma.

Torej? Kako je z našim družbenim samoupravljanjem? Kako naj oživimo sklepe ZSJ, da naj o sprejemanju v študentske domove odločajo študentje? Kako naj verjamemo v smiselnost rang lestvic, če pa so zgolj »pomozni material«? Vse kaže, da bomo o vsem tem morali še zelo tehtno razpravljati in tudi odločiti. Upajmo le, da z večjim uspehom kot lani!

M. Tavčar

Izpolnjeno pričakovanje

Nedeljski spored v Drami, ki so ga pod naslovom Kosmet poje in pleše izvajali študentje iz Pristine, je dosegel v Ljubljani, po poletnem nastopu v Križankah, ponoven uspeh.

Ansambel je mojstrsko izvajal nekatere ples iz Kosmeta, Črne gore in južne Srbije, spored pa so poživljale narodne pesmi, katerim je pripomogla k uspehu tudi Liljana Cavoli, študentka Višje pedagoške šole in pevka Radja Pristina. Ostali vokalni izvajalci so v neki meri tudi prispevali svoj delež, škoda le, da so bili njihovi glasovi intonacijsko in pevsko bolj sumljivih vrednosti. Instrumentalisti,

pri katerih smo opazili tudi nekaj redkih glasbil iz turške preteklosti, so zadovoljivo opravili svojo nalogo, saj se je ansambel odlikoval kot popolna skupina z dobrim smislom za orientalsko glasbo in ritem.

Krona vsemu dogajanju pa so bili impozantni plesi, ki jih je izvajal številni ansambel. Silovitost posameznih faz na sceni so silile številne gledalce v dvorani, da so si ogreli roke z vmesnimi aplavzi, saj je pestrost noš, skladno in dosledno izvajanje ter odlična koreografija vzbujala neprestana spontana priznanja. Med najbolj uspele nastope društva, ki še ni staro eno leto, prištevamo lahko »Rugovor«, »Čoček« in »Ciganski ples«, čeprav ni mogoče trditi, da drugi plesi niso publike navdušili. Škoda je le, da mnogi gledalci niso mogli razumeti prave vsebine posameznih plesov, pa čeprav je napovedovalec s smiselno in bogato spremno besedo ustvarjal prijetno vzdušje pred vsakim nastopom, kajti koreograf je postavil na oder različne osebe, ki so tudi z našim predstavljale ne samo dobro in zlo, junaštvo in strahopetnost, temveč so prav noše nekaterim plesom dajale bistveno vsebino.

Nedeljsko prireditev je malo motila slabša režija.

T.M.

Skupščina 25. novembra

Redna letna skupščina Zveze študentov Ljubljanske univerze bo 22. nov. letos. Pred tem bo 18. novembra plenum univerzitetnega odbora, na katerem bodo razpravljali o pripravah za skupščino in o nekaterih drugih aktualnih vprašanjih. Okoli 20. novembra pa bo v Beogradu II. plenum CK ZMJ, ki bo obravnaval aktualne naloge Zveze mladine pri socialističnem izobraževanju mlade generacije.

Pravilnik sklada za posojilo študentom

Ker večina študentov ni seznanjena s pogoji kreditiranja, objavljamo glavne določbe Pravilnika sklada za študentska posojila, ki ga je sprejel Univerzitetni svet na svoji seji dne 22. IV. 1963:

— Naloga sklada je, da z dajanjem posojil omogoči študentom kontinuirano študiranje in redno opravljanje izpitov.

— Posojila iz sklada se smejo dajati prizadevnim in socialno šibkim študentom, pri čemer je treba upoštevati predvsem študijski uspeh.

— Posojila se lahko podeljujejo študentom že od prvega letnika dalje, toda najdlje šest mesecev po prenehanju statusa študenta prve in druge stopnje študija (še šest mesecev po zaključnem absolventskem stažu). V primeru prenehanju statusa študenta med študijem obravnava prošnje upravni odbor.

— Posojila se podeljujejo študentom brezobrestno. Za posojila, najeta po prenehanju statusa študenta, je treba plačati 5% obresti.

— Posojila se podeljujejo v mesečnih obrokih, največ do 15.000 mesečno in sicer: 1000 do 15.000 din študentom brez štipendije ali drugih dohodkov. 2000 do 10.000 kot dopolnilo nizkim štipendijam ali drugim nizkim dohodkom.

— Prošnje za posojila morajo vsebovati:

1. višino zaporednega zneska in mesečnega obroka
2. podatke o študiju
3. podatke o socialnem stanju
4. mnenje ZSJ

— Pred izplačilom posojila mora posojiljemalec podpisati in predložiti zadolžnico poroka, k jamči, da bo

posojilo vrnjeno v določenem roku. Do zneska 150.000 din je potreben en porok, za višji znesek pa vsaj dva.

— Rok vračanja je odvisen od višine danega posojila, a ne sme biti daljši kot deset let.

— Posojilo se mora vračati v zaporednih mesečnih obrokih v višini 15% celokupnih prejemkov posojiljemalca iz službenega razmerja, izvemši otroške dodatke.

— Posojila je treba začeti vračati po preteku enega leta po nastopu službe. V ta rok se ne šteje čas služenja vojaške obveznosti. V kolikor posojiljemalec ne nastopi službe po preteku dveh let po končanem študiju, mora začeti vračati posojilo najdlje po preteku omenjenih dveh let. Če posojiljemalec prekine študij in ga nadaljuje v teku enega leta, mora začeti vračati posojilo takoj.

— Če posojiljemalec nevedno vrača mesečne obroke posojila, je dolžan plačati 5% obresti računano od zapadlega vplačila.

— Posojiljemalec se vračanje posojila delno črta, če diplomira do konca absolventskega staža, priznanega v statusu šole in sicer: v primeru odličnega uspeha 80%, pravednega 60%, dobrega 50%, in zadostnega uspeha 40%, računano od vseh izpitov in diplomske naloge.

— Upravni odbor je pooblaščen, da rešuje o duhu pravilnika prošnje študentov v primerih, ko pogoji niso izpolnjeni.

— Upravni odbor sklada šteje 15 članov, ki jih imenuje Univerzitetni svet, dva člana študenta predlaga UO ZSJ.

— Nadzorstvo nad poslovanjem upravnega odbora opravlja Univerzitetna uprava.

— Ta pravilnik velja tudi za posojiljemalce, ki so prejeli posojila pred začetkom veljave tega pravilnika, a so še v statusu študenta.

— Zaradi težav pri izterjevanju starih dolgov, ker dolžniki, kakor tudi njihovi poroki, niso bili dosegljivi, je upravni odbor Sklada sprejel sklep, da mora v bodoče porok prebivati o Sloveniji.

Obvestilo Komisije za subvencije in kredite

Komisija je imela pri reševanju prošenj velike težave zaradi pomanjkljivosti v prošnjah. Tako je ostalo precej prošenj nerešenih. V bodoče naj prosilci upoštevajo sledeče (op.: isto velja za prošnje za sprejem v SN):

— Komisija ne bo reševala prošenj, ki ne bodo vsebovale vseh podatkov (predvsem so manjkali podatki o imatrikulaciji, letniku študija, kaj študira, član katerega združenja ZSJ je, itd.).

— Prošnje brez popolne dokumentacije se ne upoštevajo. Nadalje daje Komisija še sledeča pojasnila:

Absolventi in tisti, ki so neupravičeno izgubili eno leto, ne dobijo subvencije.

Letošnji formular ni vseboval vprašanja, za katero menzo želi prisilec dobiti subvencijo. Komisija je bila zato prisiljena, da je sama odredila menze. Ker ta rešitev ne ustreza, naj subvencionisti pripravijo želeno spremembo preko svojih socialno-ekonomskih referentov.

Seznam subvencij bo objavljen na oglasnih deskah fakultet in menz.

Seznam nepopolnih prošenj, ki jih Komisija ni reševala, je objavljen na oglasni deski UO, Poljanska 6.

Rešitve prošenj za študentska posojila mora odobriti še upravni odbor Sklada za posojila. Le-ta bo nato obvestil, kdaj in kje naj prosilci predajo zadolžnice s podpisom poroka.

Posojila se bodo izplačevala na dekanatih fakultet na isti način kot štipendije.

Komisija opozarja vse prosilce, ki se z njenimi rešitvami prošenj ne bodo strinjali, da se lahko pritožijo v roku 8 dni po objavi rešitev. Lahko tudi zahtevajo vsa pojasnila o reševanju.

Se posebej opozarjamo vse, ki želijo oddati prošnje v naknadnem roku, naj jih oddajo do 15. t. m. svojim socialno-ekonomskim referentom!

Na vrata šolske poliklinike na Aškerčevi cesti je potrkal 22-letni mladenič in sestra, ki mu je prišla na sproti, pokazal izpahnjeno roko, ki jo je stiskal k telesu, kajti vsak premik je zanj pomenil novo bolečino.

Zdravnikov pomirjujoči pogled in pripravljenost, ki jo je sestra pokazala, sta mu vtila precej poguma, tako da je kar pozabil na kljuvanje v desnici.

Beli ovoji so se čvrsto ovili in tudi ranjenčev obraz je kmalu dobil poprejšnjo barvo.

Stal je pred pisalno mizo, ko ga je sestra vprašala:

»Ste zavarovani po starših?«

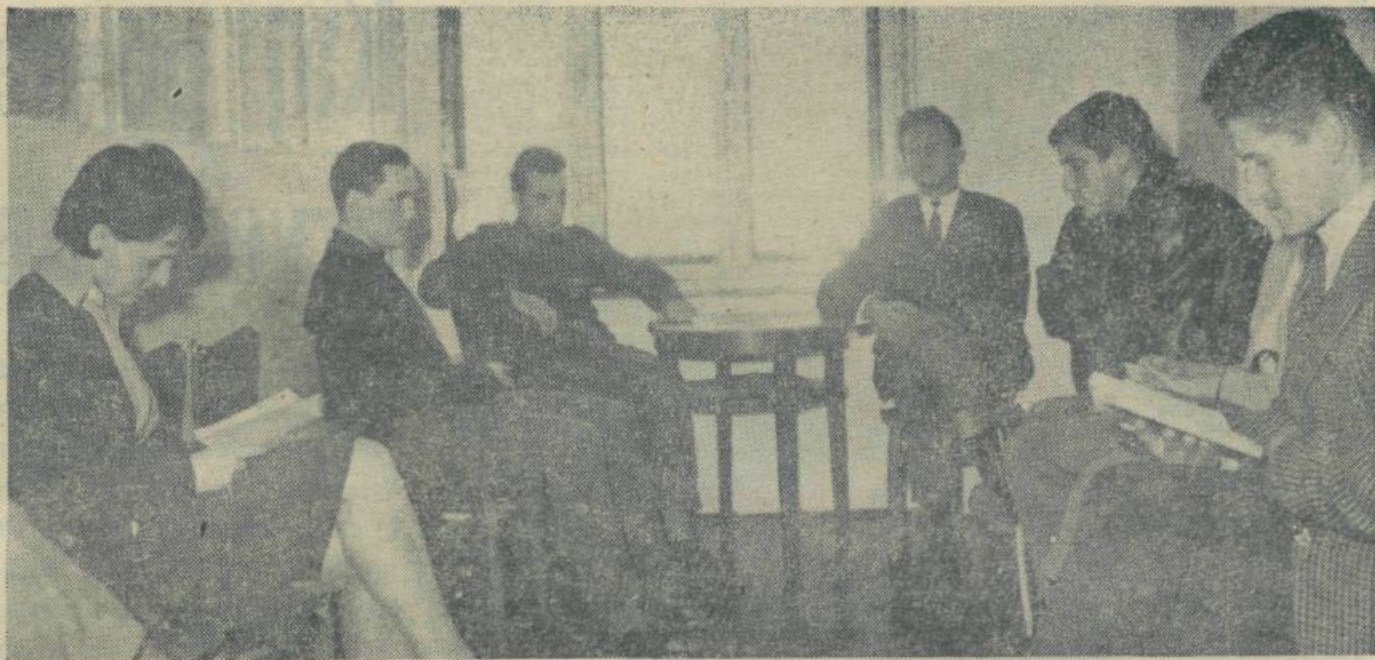
»Ne...«

»So vaši starši kmečki zavarovanci?«

»Nimam jih več...«

»Torej, ste študent, kajne?! Imate morda indeks s sabo?«

»Da, tu je,« je rekel obvezani in segel v torbo, ki jo je prej pustil pri vratih na stolu.

Čakalnica zdravstvene ambulante na Miklošičevi. Mnogi so, žal, preživeli precej ur v tej ozki sobi, ki jo od ordinacije ločijo samo vrata.

Od ambulan-te do plačnika

»Hvala lepa,« je rekla sestra in vrnila indeks, »je že vse v redu! Pridite še pozneje, da vam rano prevezem...«

Ta dogodek

je bil začetek naše reportaže.

Naslednji dan smo že kot namišljeni bolniki sedeli v čakalnici zdravstvene ambulante na Miklošičevi. Čakali smo in čakali, kakor se pač preizkuša potrpljenje v vsaki ambulanti. Toda dolga vrsta se je le krčila malce hitreje kot drugod.

Čakajoči so prebirali časopise, večina pa je nezbrano listala po skriptah in zvezkih, kajti bilo je očito, da jim pogled bega po sosedih in prišlekkih.

Bili smo samo dopolne v ambulanti. Ne kot bolniki, temveč kot zvedavi reporterji. Tako smo lahko zvedeli, da je splošna ambulanta v koledarskem letu 1961 izvršila 15.156 pregledov in zdravstvenih storitev, zobne ambulan-te pa so opravile 22.843 zobozdravstvenih storitev. Od maja 1962 delajo tri popolnoma zasedene

zobne ambulan-te s tremi terapeviti. Splošna ambulanta pa je dobila še majhen kabinet za fizioterapijo.

Nova obolenja

Ta vrsta zdravljenja je pri nas še nova. Čeprav v svetu tako razvita in pomembna, pri nas še ni našla pravega odziva v zdravstvu. Delo zavoda za zdravstveno varstvo se mora tako skrčevati in utesnjevati na najnujnejše. Lani pa so kljub težavam opravili 920 sistematičnih pregledov, cepili in pregledali so 800 brigadirjev, fluorografranih je bilo 7.053 in besežiranih 2.138 študentov.

Pregledani so bili tudi vsi tuji študentje. Preventiva se je izkazala kot neizogibna, saj so pri inozemskih študentih odkrili akutne bolezni, med njimi tudi spolne.

NOVA OBOLENJA

Zdravstveno stanje študentov je v splošnem kar zadovoljivo. Iz leta v leto upada

število tuberkuloznih pacientov, pojavljajo pa se nevrotična obolenja v smislu psihonevrotičnih in somanevrotičnih manifestacij. Glavni vzrok temu — ugotavljajo na Zavodu — je preobremenjenost pri študiju in zanemarjanje skrbi za fizično kondicijo. Dosedanje skromno podarjanje telesne vzgoje na naši univerzi kaže svoje slabosti v statistikah živčnih obolenj...

Plačnik

vseh zdravstvenih storitev tistim študentom, ki niso zavarovani po starših, ali niso kmečki zavarovanci, je študentski zdravstveni sklad. Študentje se s njim seznanijo že pri vpisu na Univerzo, saj vsakdo vplača za študentski zdravstveni sklad 400 dinarjev, kar je pravzaprav samo simboličen prispevek. Ta prispevek dobi svoj pomen šele pri dejstvu, da stane običajni pregled v katerikoli ambulanti 375 dinarjev.

Kljub nizki vplačnini so študentje v letu 1962 prispevali čez štiri milijone dinarjev. Univerza pa je za zdravstvene storitve prispevala skladu 31.399.000 dinarjev.

Za zdravstveno zavarovanje študentov so potrošili nekaj več kot 27 milijonov dinarjev.

Sedanjí razvoj zdravstvenih storitev, ki se jih poslužujejo študentje in katerih plačnik je študentski zdravstveni sklad, kaže, da se bodo ti izdatki v bodoče še povečali. Povečali se bodo zaradi poviša-

nja cen zdravstvenih uslug, prav tako pa se je povečalo število plačilnih zdravstvenih uslug.

Sklad plačuje študentom tudi usluge za klimatsko in kopališko zdravljenje. Lani se je tega zdravljenja poslužilo 17 študentov.

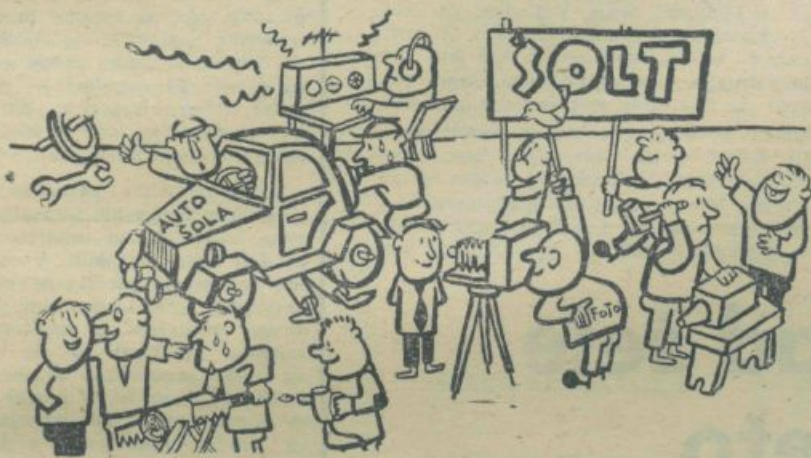
Poleg osnovnega zdravstvenega varstva in brezplačnega ambulantnega zdravljenja, zdravljenja zob in zobotehničnih del, zdravljenja v bolnišnicah, hišnih obiskov in rešilnih prevozov, stroškov za zdravila ter ortopedske pripomočke in očala, priznava Sklad tudi prispevek k stroškom dietne hrane, pomoč bolnim in rekonvalescentom ter podpor ob rojstvu otrok.

In še ena informacija starejšim študentom: novi zakon o zdravstvenem zavarovanju podaljšuje upravičenost študentov še za eno leto: do šestindvajsetega.

Razvoj

zdravstvene službe za študente je pri nas še na nizki stopnji. Toda v domačem povprečju smo, z izjemo nekaterih univerzitetnih mest, daleč spredaj. S prelitvijo Sklada in Zavoda v nove prostore pa pričakujemo ne samo napredek na področju evidence (pravijo, da bodo uredili centralno evidenco študentov), temveč tudi na področju preventivne zaštite in kurativnega zdravljenja študentov. Vsekakor pa se bodo morale že kmalu povečati dosedanje zdravstvene zmogljivosti.

BSL

Kolikokrat na dan obrnete stikalo?

— Kolikokrat pritisnete kljuko, stopite v avto, prižgete radijski sprejemnik, popravljate kolo?

— Čudna vprašanja, boste rekli. In če vas bomo vprašali, kolikokrat se jezite, ker vaš radijski sprejemnik hrešči, ker se vam pokvari kolo prav v trenutku, ko se vam najbolj mudi, ker ugasne luč v času, ko bi bilo treba študirati, ker... boste jezo zamahnili z roko. In pravzaprav tukaj prične delo organizacij Ljudske tehnike, študentov SOLT.

Delo SOLT je raznovrstno, vsak lahko v njegovem okviru najde nekaj, kar ga bo pritegnilo. Mogoče delo v javnih delavnicah, v enem izmed številnih klubov, tečajev, mogoče si bo zaželel koristno uporabiti del svojega prostega časa za delo v laboratoriju. Tehnika je postala del našega vsakdanjega življenja, zato je poslala tudi tehnična vzgoja nujnost in potreba najširšega kroga ljudi. Naloga SOLT prične torej pri zadovoljevanju čisto praktičnih potreb svojih članov, katerim omogoča, da si pridobijo dovolj znanja s področja tehnike, da se lažje orientirajo pri uporabi raznovrstnih tehničnih pripomočkov, s katerimi imajo opraviti. Razen tega s svojim obstojem in delom prispeva k nadaljnjemu napredku tehnike, vzbuja smisel

za čuvanje proizvodnih sredstev in povečano delovno storilnost.

In notranji ustroj SOLT?

Kot vse ostale študentske organizacije ima tudi SOLT svoj sedež v zibelki študentske izvenštudijske dejavnosti, na Poljanski 6.

Katero področje ste si izbrali za svoje delo v SOLT? Če se še niste vključili, vam bo nemara tale seznam dejavnosti v pomoč:

Akademski fotoklub Študentsko naselje ima največ članov iz vrst stanovančev Naselja, dobrodošel pa je vsak nov član, študent katerekoli visoke, višje šole, akademije ali fakultete. Vsakih 14 dni se člani sestajajo na debatnih večerih in takrat sprejemajo tudi nove člane. Klubska temnica je v VII. bloku in jo lahko uporablja vsak član,

ŠTUDENSKA ORGANIZACIJA LJUDSKE TEHNIKE VAS VABI

Pridružite se nam!

če si jo nekaj dni prej rezervira. V avli menze v Naselju ima klub oglasno omarico z obvestili članstvu in razstavo najuspešnejših fotografij, ki jih menjajo vsakih 14 dni. Člani si lahko proti odškodnini izposodijo fotoaparata Practica z vsem priborom. Za nove člane bo klub v novembru organiziral praktičen foto tečaj. Decembra bo v menzi VIII. klubska razstava fotografije.

Fotoklub Akademski kolegij ima svojo temnico za črno-belo fotografijo in atelje. Član kluba lahko postane vsak, ki ga fotografija privlači, samostojno delo v temnici pa je dovoljeno tistim, ki uspešno opravijo osnovni izpit iz fotografije.

Nekateri fotoklubi delajo na fakultetah. Tako imajo na agronomskem oddelku Biotehnične fakultete fotoklub Brazda in na gozdarskem oddelku iste fakultete fotoklub Silva. Oba fotokluba razpolagata z lastnim laboratorijem, prvi dela v zgradbi Biotehniške fakultete na Krekovem trgu in sprejema v članstvo vse, ki opravijo pred komisijo kluba praktični preizkus znanja in ravnanja s fotoaparaturami. Fotoklub Silva sprejema v članstvo študente gozdarstva, asistente in profesorje.

Fotokino klub filozofske fakultete ima v svojem programu organizacijo fotoamaterskega A tečaja debatne večere, propagandno razstavo na fakulteti in sodelovanje na ostalih razstavah fotografije. Spoprijeli se bodo tudi s problemom amaterskega filma, s katerim se nekaj članov že ukvarja in je klubski filmski prvenec že ugle dal luč dneva.

Akademski planinski fotoklub deluje kot samostojna enota v okviru Aka-

demskega planinskega društva, zato imajo pravico do članstva vsi študentje in tudi ostali, ki se ukvarjajo s planinsko fotografijo in so člani APD. Člani morajo izdelati najmanj 5 dokumentarnih planinskih pokrajinskih motivov v formatu 9 x 15 in 5 izbranih povečav, za katere dobijo povrnjene stroške. Klub razpolaga s temnico.

Tehniški klub študentov FNT si prizadeva svojim članom dati čimveč praktičnega znanja, ki ga v študijskem programu fakultete primanjkuje. Člani kluba delajo v okviru elektrostrojne in fotosekcije.

V letošnjem letu bodo organizirali številne tečaje, kot foto tečaj za začetnike, varilski tečaj in kinooperaterski tečaj. Odborniki kluba uradujejo vsak ponedeljek in petek od 12.—13. ure.

Radioklub Študentsko naselje ima delavnico v kleti IV. bloka, na podstrešju istega bloka pa kratkovalovno primopredajno postajo. Če uspešno opravi izpit, lahko vsak čas s klubsko postajo vzpostavlja zveze z radioamaterji po vsem svetu. V kratkem bo klub organiziral tečaj o tranzistorski tehniki, telegrafski tečaj in v primeru, da bo dovolj interesentov, tudi radioamaterski tečaj. Vse informacije lahko dobite ob ponedeljkih od 19.—21. ure v četrtem bloku, v kleti, soba 10.

Tehniški klub strojnikov združuje avto-moto, modelarsko in fotosekcijo. Z novim članstvom namerava letos poživiti in ob uporabi fakultetnih delavnic še popestriti svoje delo. Zato — vabljeni vsi! Prostori kluba so na Strojni fakulteti, Aškerčeva 16.

Študentke in študentje, pohitite s prijavi, dejavnost SOLT naj bo dejavnost nas vseh!

P. Bronzan

Jesen, bron in pot v neznanu ... Foto: J. Novšak

O MARIBORSKIH DIPLOMANTIH

Mariborske višje šole so do novega šolskega leta dale 566 diplomantov. Število diplomantov se iz leta v leto veča in zato je zanimivo pogledati, kako naši študentje diplomirajo.

Največ diplomantov je doslej prišlo z VEKS in sicer 256. Zato je tudi na tej šoli ustanovljen klub diplomantov, ki sodeluje z šolo in svetuje pri izboljšavah učnega načrta. Višji komercialni šoli sledijo po številu diplomantov VTS (95), VAS (94), PA (61), VPS (54) in VSS z 11 diplomanti.

Čas diplomiranja je različen. Nekateri absolventi diplomirajo takorekoč takoj po končanih predavanjih, nekateri pa potrebujejo do diplome tudi leto in pol. Razlogov za to ne morem navesti. Združeno Mariborskih visokošolskih zavodov bo razpisalo nekakšno anketo, s katero bodo poizkušali ugotoviti vzroke. Tudi izredni študentje študirajo po več let.

V razgovoru s predstojnikom Združenja, prof. Bračičem, sem zvedel naslednje: študent, ki študira sproti, lahko v večini primerov konča študij v dveh letih. Tukaj moramo predvsem gledati, da bomo študenta, ki pride iz srednje šole, takoj preusmerili na intenzivni študij. Da bi pa to lahko storili, je potrebno študentom takoj ob vpisu na šolo pojasniti in jih prepričati, da bodo lahko le z intenzivnostjo zdelovali in končali študij v povprečnem roku, tj. v dveh in pol letih. Šole posegajo v ta problem z različnimi ukrepi n. pr. z obveznim obiskovanjem predavanj in vaj ter s strnjnimi predavanji, ki so jih uvedli na VEKS. Prav tako se bo na ta način tudi zmanjšal osip pri prehodu iz I. v II. letnik. K intenzivnemu študiju mora študente navesti tudi študentska organizacija in osnovne organizacije Zveze komunistov. Prav komunisti morajo dajati vzgled, kako se naj študira.

Da bi študente pripravili in jih takoj usmerili na intenziven študij, so šole dale študentom na razpolago različne napotke za študij v obliki zapisov, v katerih so obdelani vsi pogoji, ki jih študent prvega letnika mora imeti ter navodila za študij. Študentske organizacije in osnovne organizacije ZK na nekaterih šolah pa so prav malo ali nič napravile za vpejlanje novincev v študij. Povprečno je pogoj za drugi letnik na mariborskih višjih šolah tretjina izpitov iz prvega letnika, na Višji pravni šoli pa že uvajajo sistem leto za leto.

Na kratko: v letih obstoja maribor-

skih višjih šol se je pojavil problem, kako navesti študente na takojšnji intenziven študij. Če zamudi novinec skoraj ves prvi semester, se mu to na višji šoli pozna ves čas študija in seveda vpliva na čas, v katerem napravi diplomo.

Na Združenju tudi proučujejo možnost, da bi se diplomanti višjih šol v Mariboru po končanem študiju zaposlili v praksi vsaj za eno leto ter bi s tem prav gotovo ostalo več diplomantov I. stopnje v praksi, ki jih naša industrija, posebno mariborski industrijski bazen, nujno potrebuje.

Na nizek odstotek študentov, ki so opravili pogoje za drugi letnik, pa predvsem vpliva iz leta v leto večje število »prezimovalcev«, ki se ne nameravajo lotiti študija. Tako bodo letos upoštevali statistične podatke za realne šole 1. marca, kakor to že imajo na ljubljanski univerzi.

— niš

Skupni sklad šole prihodnje leto

V članku »Študijski krediti in subvencije«, objavljenem 30. X. v 20. številki Tribuna, je Ivo Vajgl komentiral politiko kreditiranja in subvencioniranja ljubljanskih študentov. Svoj članek je zaključil z mislijo, naj bi na mariborskih višjih šolah postalo kreditiranje zaradi težjih pogojev prav tako dostopno kot v Ljubljani. Predlagal je tudi, naj bi ustanovili enoten sklad za študijske kredite za vso Slovenijo. Na Odboru ZSJ mariborskih visokošolskih zavodov smo o kreditih in subvencijah dobili naslednje pojasnilo:

Ze v začetku šolskega leta so se na odboru začeli baviti s problematiko kreditiranja, ki bi ga kazalo uvesti tudi za študente mariborskih visokošolskih zavodov. Pogovarjali so se tudi s predstavniki ljubljanskega upravnega odbora in ugotovili, da bi bila potrebna ustanovitev enotnega sklada za vso Slovenijo. Vendar je vse ostalo zgolj pri razgovorih; skleniti niso nič določenega.

Ob vsem tem pa so Mariborčani zamudili rok, postavljen za razdeljevanje sredstev iz republiškega sklada, namenjenega kreditiranju. V tem koledarskem letu bodo tudi mariborski študentje ostali brez kreditov, razdeljevali bodo samo subvencije.

Kaj pomeni diploma prve stopnje?

Odgovor na to vprašanje že dalj časa iščejo mariborski študentje, vendar ga sami ne bodo mogli najti. Vzroki za to so nekateri predpisi, ki otežkočajo študij na drugi stopnji ljubljanskih fakultet. Medtem ko je v večini primerov prestopanje formalno rešeno, ima dogovor o njem še nerazveseljive nejasnosti. To kaže, da reforme študija niso enako upoštevali v Mariboru in v Ljubljani oziroma da v obeh mestih ne moremo govoriti o prednostih stopenjskega študija.

Najizrazitejši je primer Višje tehniške šole (natančno: oddelka za strojništvo in fakultete za strojništvo v Ljubljani). Dopuščamo možnost, da se obsežnost snovi in režima na teh dveh šolah ne ujema popolnoma (za ilustracijo: v Ljubljani je od lanske generacije diplomiralo na prvi stopnji okoli 25 odstotkov slušateljev in več, v Mariboru le 2,4 odstotka ali v številki — eden, ki se je tudi edini uspel vpisati na drugo stopnjo) in da je morda snov v Mariboru nekoliko obširnejša, kajti vsi zagovarjajo načelo, da je to zaključna šola in se mora program temu prilagoditi. Prav to pa je najbrž razlog za pojav dvoilčnosti označevanja in vrednotenja diplome prve stopnje. Ljubljana priznava svojim študentom diplomu po vseh uspešno opravljenih izpitih, Maribor pa k temu dodaja še diplomsko delo in javni govor. Kako in kje je prišlo do teh razlik in kdo je krivec, zdaj niti ni zanimivo, bolj važne so posledice. Študent, ki hoče diplomirati v Mariboru, izgubi ob diplomskem delu še mesec in pol do dva intenzivnega časa in je potem razumljivo, zakaj je doslej uspelo to le enemu. Vpis naprej pa je možen seveda le z DIPLOMO PRVE STOPNJE. V Mariboru zagovarjajo svoje, v Ljubljani svoje, posledice pa čuti skoraj samo študentje. Jasno je namreč, da večina izgubi zaradi tega leto, kar je povezano z velikimi stroški. Samo dejstvo pa ima tudi svoj moralni moment. Mnogi govorijo, da potemtakem reforma ne izenačuje višje šole s prvo stopnjo fakultete (razlogov, da je ne bi, pa res ni). Morda bi veljalo ta problem reševati tako, da bi dobili diplomsko delo za dodatek le tisti, ki prvo stopnjo stu-

dija zanesljivo končujejo, vsem ostalim bi se pa omogočil nadaljnji vpis ob vseh opravljenih izpitih. Vendar s temeljitim poudarkom: za vse enako.

Drug primer, ki potrjuje še vedno nerazčiščeno vprašanje statusa višje šole in fakultete, je Pedagoška akademija v Mariboru. Kaže, da je njen naziv zaenkrat še gol formalizem, saj na vseh oddelkih traja študij le dve leti. Prestop na drugo stopnjo Filozofske fakultete v Ljubljani je povezan s celo vrsto dodatnih izpitov, ki jih tudi najboljši študentje niso uspeli opraviti. Če je stvar takšna, potem bi pač bilo potrebno zadostiti nazivu šole in brž ustanoviti drugo stopnjo. Takšnih primerov je še nekaj, le da povsod ne demoralizirajo študentov v oblik-
šni meri. Te probleme bi bilo seveda mnogo enostavneje reševati, če bi izkoreninili mnenje, da so mariborske šole ustanovljene zgolj iz potreb za tovrstne kadre in če jih ne bomo obravnavali ločeno, temveč jih vključili v celotni šolski sistem. Tako jim bo zagotovljen uspešnejši razvoj in potrebna afirmacija.

Postavljati zapreke v obliki posebnih diplomskih del tudi tistim, ki bi radi še študirali (tako radi navajamo, koliko naših diplomantov je odšlo v proizvodnjo!) pomeni diskriminirati naše študente in tako razločevanje bo potrebno čimprej odpraviti. Tako bi študentje obeh mest dobili enako vlogo v obdobju nove šolske reforme.

M. Prašnicki

O DELU SVETOV LETNIKOV

DOSLEJ PREMALO UPOŠTEVANI

Ob koncu prvega semestra preteklega šolskega leta so na VTS pričeli z delom Sveti letnikov. Delo teh organov klub dobri volji uprave šole in študentov ni potekalo vedno najbolje. Bil je sicer zadoščeno statutnim določilom, da mora imeti svet letnika vsaj dvakrat sejo, na začetku in ob koncu semestra, toda udeležba članov je bila na drugem sestanku redno manjša kot na prvem. Pripomnimo še, da so bili skoraj vsi manjkajoči iz vrst profesorjev, medtem ko so se študentje sej mnogo redneje udeleževali.

Sedaj že lahko govorimo o prvih uspehih in neuspehih tega organa. Opazimo lahko, da so nekatere predloge na šoli hitro uresničili. Uvedli so kolokvije, izvedli predlagane ekskurzije, zmanjšali ceno nekaterim skriptam. Druge zaključke so upoštevali samo začasno; predlagali so, da bi obesili na vrata predavalnic urnike, ker so študentje, ki so iskali prazne prostore za učenje, motili predavanja. Urnike so lani res razobesili, v letošnjem šolskem letu pa jih zopet ni videti. Nekateri sklepi in predlogi pa niso prišli mnogo dlje od obljub. Tako še vedno ni pri vseh predmetih rednih izpitnih rokov vsak mesec, čeprav stanujejo profesorji, ki te predmete predavajo, v Mariboru. Tudi študijska komisija je vse premalo upoštevala želje in predloge študentov in profesorjev. Na sejah je bila mnogokrat izrečena želja, da bi ustanovili strokovno knjižnico, žal pa ima zanjo šola, kot vse kaže, še vedno premalo denarnih sredstev.

Letos je ZS na VTS šele pričela z organizacijo volitev svojih članov v svete letnikov, čeprav je od pričetka šolskega leta minilo že več kakor mesec dni. Vsekakor bo v bodoče potrebne sestanke svetov bolje pripraviti. Ne sme se več zgoditi, da bi ob polovični udeležbi na seji ugotovili, da je najbolje, da sejo kar izvedemo, kot pa da bi se enkrat sklicevali sestanke. Tudi sklepe bo treba hitreje uresničevati, da ne bomo o istem vprašanju razpravljali večkrat, zakaj le tako bodo lahko sveti letnikov uspešno opravili svojo nalogo in ne bodo več — kakor bi zlobno dejali o njihovi dose-
danji vlogi — privesek v statutu.

J. N.

B. Movič

ČEMU SLUŽI DEZINFORMACIJA?

Tribuna je v svoji 20. številki objavila članek tov. Petra Jambreka z naslovom DOKTORSKE METODE. Ker se z vsebino tega članka ne moremo strinjati, želimo objasniti naše stališče.

FO študentov medicine je povabil uredništvo Tribune, da pošlje na skupščino študentov medicine in stomatologije svojega poročevalca z željo, da bi poročal dosledno in predvsem objektivno o poteku skupščine. Povabilu se je odzval sam odgovorni urednik Tribune.

Ker nam je prostor omejen, ne moremo sedaj poročati o celotnem poteku skupščine, poudarili bi le, da je bila skupščina daleč od tega, da bi nudila prisotnim »Tri ure prijetne zabave«, kajti skupščina je obravnavala v referatu predsednika FO, koreferatih in diskusijah delo in probleme v preteklem študijskem letu in prav tako nakazala smernice za bodoče delo. Najvažnejši problemi, o katerih je skupščina razpravljala, so bili: družbenopolitično delo med študenti, reforma študija, študijski problemi (učbeniki, organizacija vaj), kulturnozabavno življenje, šport in telesna vzgoja, brigade, povezava študentov z odbori, ocena dela odborov in komisij, strokovna revija Medicinski razgledi, numerus clausus, staž in ukinitev akademskih naslovov.

Namesto pričakovanega objektivnega poročila se je pisec omejil le na eno diskusijo, oziroma bolje le na neumestne fragmente te diskusije in na pritožbo o akademskih nazivih, ki jo je FO poslal pristojnim organom. Ker je glavna tema omenjenega članka ta pritožba, FO čuti dolžnost, da realno prikaže nastanek in namen tega akta.

Pritožba je nastala na podlagi sklepov interakulturne konference z dne 8. II. 63 v Beogradu, kateri so med drugimi prisostvovali člani Centralnega odbora ZŠJ in predstavniki Srbskega zdravniškega društva, dalje na osnovi konzultacij fakulturnih odborov medicinskih fakultet iz

Beograda, Zagreba, Sarajeva, Skopja in Ljubljane ter iz sklepov naše fakulturne uprave, fakulturnega komiteja ZK, FO in ob zahtevi vseh študentov in absolventov medicine in stomatologije Jugoslavije.

S pritožbo hočemo doseči predhodno določbo, ki bi izenačila vse študente medicine in stomatologije glede njihovega strokovnega naziva z ostalimi diplomanti medicinskih fakultet, ki so končali študij pred izidom zakona o akademskih nazivih, z željo, da se eliminiira nezaželen in gotovo nenamern škodljiv efekt nepotrebne diferenciacije v nazivih istih generacij, ki so se vpisale pod enakimi študijskimi in perspektivnimi pogoji. Menimo, da ni vredno, da imata dva približno enako stara kolega z iste fakultete, z istega režima študija, z isto predizobrazbo in z enakimi delovnimi pogoji in zadožitvami, dvojne različnih strokovnih nazivov. Saj je res, da gre za konec koncev za individualen pristop k delu in za individualne sposobnosti, ki napravijo enega zdravst. delavca za dobrega, drugega za slabega, ne oziraje se na akademski naziv. Za zdravo konkurenco med kolegi v borbi zoper bolezen in človeško življenje pa je treba tudi enakopravne osnove, med katere po našem mnenju spada tudi enak strokovni naziv obeh tako imenovanih konkurentov v borbi za zdravje.

Pisec članka je iztrgal posamezne citate iz pritožbe in s tem, da jih je obrnil, jim je dal povsem drugačen smisel in namen (kitajska praksa). Sprašujemo se, kakšen je namen takšnega dezinformatorskega načina obveščanja?

Naše mnenje je, da je namen članka, da izzove nerazumevanje in nesolidarnost študentov drugih fakultet do študentov medicine in da poskuša prejudicirati rešitev pristojnih organov.

Naša akcija nima in ne more imeti drugačnega cilja kot borbo za pravilne in enakopravne socialistične družbene odnose v zdravstveni službi.

Se enkrat želimo poudariti, da to ni borba za titule, ampak za pravilno strokovno oznako našega poklica, ker oznaka zdravnik ne ustreza vsej aktivnosti visoko izobraženega zdravstvenega delavca. Če pa pristojni organi menijo, da kljub našim argumentom, ki smo jim jih podrobno navedli, ta oznaka ustreza, zahtevamo isto oznako za vse ljudi s to izobrazbo.

Na tem mestu pa ne mislimo polemizirati o izrazih, s katerimi nas je grobo žalil avtor članka »Doktorske metode«, kot so: »slaboumnost, infantilnost, vulgarnost, psihološka teorija, malomeščanski in veljkovaški kompleks« itd., ampak bomo to uredili preko pristojnih forumov.

Fakulturni odbor ZS medicine in stomatologije

Opomba uredništva. V članku Doktorske metode, ki je bil objavljen v 20. številki Tribune, je prišlo do neželjene dezinformacije. Pisec članka se strinja z mnenjem prizadetih študentov, da članek prikazuje skupščino ZS medicine in stomatologije v napačni luči, ker ni bilo umestno ocenjevati vso skupščino z vidika samo ene, čeprav edine študentske diskusije o vprašanju akademskih nazivov. Ravno tako pisec članka obžaluje, da je pri ocenjevanju vsebine in načina pisanja »Prošnje in pritožbe«, ki jo je podpisal FO ZS medicine in stomatologije, prišlo do uporabe izrazov, ki žalijo podpisnike tega dokumenta.

Članek o Doktorskih metodah je sprožil vrsto diskusij o akademskih nazivih za študente medicine in stomatologije in o možnostih za spremembo oziroma dopolnitev ustreznega zveznega zakona. Te diskusije so delno tudi že razjasnile vprašanje sredstev in poti, po katerih so prizadeti že reševali oz. še bodo reševali to vprašanje. To pa je bil tudi namen članka. Upamo, da bomo o rezultatih teh diskusij lahko še poročali.

MEDLO IN JALOVO

Konferenca aktivna Zveze komunistov v študentskem naselju pretekli teden je v mlačnem vzdušju, v kakršnem je potekala, bila zgolj slab odmev skupščine stanovalecev študentskega naselja. Verjetno leži krivda neuspešne diskusije na konferenci že v poročilu sekretarja, ki ni dovolj ostro in zahtevno zajel vseh problemov življenja v naselju.

Sama udeležba na konferenci — prisotnih 60 odstotkov — je bila žalostno nadaljevanje »prakse« mnogih komunistov v SN, ki so se izognili tako sestankom aktivov blokov kot tudi letne konference. Zaskrbljeno mnenje nekega diskutanta, da v SN ne dobiš več človeka, ki bi karkoli še naredil zastonj iz zavesti, tudi nj bila brez zrna resnice.

Ceprav sam neuspeh konference še ne pomeni obenem tudi neuspeh v celotnem delu, je pa vseeno precej občutljiv pokazatelj, kakšno vlogo in moč imajo komunisti Naselja pri reševanju svojih in študentskih problemov. Če bi se zgle dovali po tej konferenci, bi lahko rekli — nikakšne, če pa je v resnici drugače, se lahko samo čudimo, zakaj potem tako medla, jalova konferenca.

MARJAN TAVCAR

● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI

„NEZAUPNICA“ 16 GIMNAZIJAM

V Sloveniji imamo 27 gimnazij. Od teh jih je bilo verificiranih le 11, vse druge pa pogojno. Če v kateri pogojno verificirani gimnaziji v treh letih (tak je rok za reformo gimnazij) ne bodo popravili pomanjkljivosti, njena spričevala ne bodo veljavna — dijaki torej ne bodo mogli prestopati na enakovredne in višje šole.

Nepogojno so v Sloveniji verificirane le gimnazije v Kranju, Kamniku, Novem mestu, Ptuj, Idriji, Ravnah na Koroškem, V. gimnazija Ljubljana-Sentvid, I. gimnazija Ljubljana-Bežigrad in II. gimnazija iz Maribora. Razen teh sta potrjeni še dve gimnaziji narodnostnih manjšin.

Posebna komisija Republiškega sveta za šolstvo, ki je analizirala delo gimnazij in pogoje za verifikacijo, je kot najboljšo v Sloveniji ocenila ravensko gimnazijo. Pri tem je upoštevala oblike njegovega dela, pojmovanje reforme šolstva, razpolaganje s pripomočki za sodoben pouk in povezavo šole z okolico. Če pa zapišemo, da celo na najboljši gimnaziji tožijo zaradi pomanjkanja ustreznih predavateljev, potem si lahko mislimo, kakšno je stanje drugod. Tako na gimnaziji v Stični poučuje nemščino slavist, zemljepis zgodovinar, matematiko, fiziko in tehnično vzgojo študent matematike, kemije biolog, filozofijo in psihologijo zgodovinar.

TUDI ZA GIMNAZIJO SO POTREBNA SREDSTVA

Vzrokovi, da so gimnazije verificirali le pogojno, je več. Eden glavnih je gledišče ustanoviteljev do gimnazij. Nekatere občinske skupščine namreč smatrajo gimnazijo za najcenejšo šolo in ji temu primerno odmerjajo tudi sredstva, posebno tista za učila, in investicije. Večina gimnazij nima ustreznih prostorov za uvažanje kabinetnega pouka, delavnic za tehnični pouk, laboratorijev in telovadnic.

Nerešeno je tudi vprašanje sofinanciranja gimnazij, ki jih obiskujejo dijaki iz različnih občin. Brez ustreznih denarnih sredstev ni in ne bo mogoče urediti gimnazij tako, kot je določeno v predpisih o verifikaciji gimnazij, ki jih je na pobudo skupščine SRS izdal Svet za šolstvo. Občinske skupščine bodo vsekakor morale spreminiti svoje dosedanje odnose do gimnazij. Zlasti na njihovo verifikacijo, ki ni le formalistični akt, ampak je eden izmed uzakonjenih oblik uresničevanja šolske reforme.

Gimnazija po reformi ne bi bila samo prehodna šola, ki vzgaja le bodoče strokovno in znanstveno osebje, ampak bi morala s svojo usmeritvijo v prakso omogočiti dijakom, da se po končanem šolanju zaposlijo v gospodarskih organizacijah in družbenih službah. Prav zato gimnazija ni počeni šola in je ni mogoče obravnavati površno. Če namreč zmorejo sredstva za ureditev gimnazij manjša središča kot so Ptuj, Ravne, Kmanik, Idrija, bi tudi drugod zmogli tisto, kar je potrebno za verifikacijo. Težko je razumeti, da šole s tako bogatimi izkušnjami kot so I. gimnazija v Mariboru, gimnazija v Murski Soboti, II. gimnazija v Ljubljani in druge ne zmorejo zagotoviti minimalnih pogojev za verifikacijo.

Vendar se da v treh letih marsikaj urediti in upamo, da bo takrat drugače.

bm

MALA REPORTAŽA

Med dve reki se je v preteklosti zasilalo mesto; izlizen mestni tlak priča, da je bilo to že davno. Danes se je ta svet spet zaprl v grajske zidove, pod starodavnimi oboki Škofje Loke pa brne avtomobili. Mestne zidove si je postavila preozka za naš čas, kakor da si danes ustvarja novo podobo izven njih.

»Naša naloga je ustvariti razgledano, duhovno in telesno zdravo, idejno-politično in čustveno bogato osebnost človeka naše dobe,« mi je dejal ravnatelj gimnazije »Celoten učno-vzgojni proces se podreja temu nabelu. Vprašanje je le, kakšne oblike iskati za izvedbo, kje najti sredstva in kako zainteresirati čim širši krog mladih ljudi za organizirano delo. Pouk danes ni več samo suho prenašanje snovi na učenca, ampak je proces, ki zahteva aktivno sodelovanje profesorja in dijaka. Do nedavnega je bil idejno-estetski pouk ozko grlo, pa smo pri sredstvih druge malo priškrnili in kupili magnetofon. Človek se pri poslušanju klasične umetnosti ne le uči spoznavati lepo, ampak se tudi duhovno bogati.

Šolska skupnost se je uveljavila kot člen v samoupravi šole. Razredne skupnosti zajamejo dijaške interese in jih preneso vodstvu šole. Tako predstavniki vseh razredov že vrsto let sodelujejo na konferencah; sprva so bili boječji in je bila

V bodočnosti...?

Prizadevnost škofjeloških gimnazijcev

njihova vloga le v prikrivanju, zdaj pa včasih kar ne vem, s kom bi potegnil, ker imajo velikokrat mišni prav.

Škofja Loka je znana po krompirju, kmetijskemu posestvu pa manjka delovne sile in v jeseni jim pri pobiranju prikočimo na pomoč, seveda za lepe denarce. Letos smo na ta način zbrali več kot ¼ milijona. Da pa ne bi zaradi tega trpel pouk, začnemo s šolskim letom dva dni prej.

Treba jih je videti, ko delijo sredstva: športni referent poroča, da potrebuje toliko denarja za športne rekvizite, pa ga že ustavi predstavnica dramske skupine: letos bomo po dolgem času spet igrali; celo noviteto. Treba bo denarja za kostume, kulise, šminke... Pa so se le spoznameli, vsak je dobil nekaj, celo za ekskurzijo je nekaj ostalo.

Jože Dolenc je rekel, da je četrtošolec, pa se mi je zdel nekam majhen. Ko pa se je razgovoril, sem mu verjel.

»Lani smo osnovali svoje športno društvo in kulturno-umetniško društvo. Športniki so kar lepo zastavili Kulturniki so lani morali delati v okviru Svobode; navdušenje je bilo veliko, radi bi igrali, niso pa dobili režiserja za lastno predstavo. Letos nam je uspelo in bomo Škofji Loki predstavili Hickmethovo legendo o Hubezin. V načrtu imamo literarno glasilo,

Da se šola vključuje v življenje komunne, dokazuje tudi diplomske naloge. Nekoč bo primerjalno obdelal delavsko upravljanje v loških podjetjih, drugi možnosti za razvoj turizma v komun, tretji problematiko SZDL na svojem področju. Za naloge se že sedaj zanima tudi občina. Gradivo bo uporabila pri družbenem planu občine.

Boris Klemenčič je lani delal v šolskem odboru. Pravi pa, da je bil bolj opazovalec in poslušalec, k besedi, pravi, da se bolj težko pripravi. Letos skrbi za marksiistični klub.

»Po čem pa se kažejo uspehi marksističnega kluba?»

»Ideološka zrelost mladine se očituje v delu. Vedno večji krog tistih, ki vsako leto primejo za lopate na Avtomobilski cesti, dokazuje, da smo na pravi poti — kdor si že sedaj upa žrtvovati mesec dni počitnice, se bo tudi kasneje v življenju izkazal za moža.

Janez je član kluba mladih znanstvenikov. Že pred leti je neznan stric iz Amerike podaril šoli majhen teleskop in mladi astronomi se izdatno poslužujejo možnosti za opazovanje zvezd.

B. Z.

Književne revije

Vedno večja dinamika našega kulturnega življenja je privedla tudi do njegove zmerom globlje diferenciacije, ki se je naposled jasno uveljavila s konstituiranjem treh bolj ali manj različnih idejnih konceptov, kakršne zastopajo tri slovenske revije: Sodobnost, Perspektive in Problemi. Vsaka od njih predstavlja drugačen miselni svet. Zelo poenostavljena geneza posameznih revij bo nedvomno v mnogoslojnosti pojasnila njihov sedanji položaj, hkrati pa bo tudi pakazala na njihove družbene in duhovne korenine.

Revija Sodobnost pravzaprav izhaja iz nekdanjega književnega mesečnika Novi svet, ki so ga osnovali takoj po vojni in je bil dolgo osrednja slovenska revija za kulturo in družbeno vprašanja. Ko se je izmenjalo uredništvo, se je izoblikovala nova revija Naša sodobnost, ki pa je do nedavnega ohranila »centrum« na položaju svojega prednika in je v svojem krogu dolgo združevala predvsem starejšo in srednjo piščo generacijo, ki pa je revijo s svojo inertnostjo prisilila, da je začela počasi iskati sodelavce tudi med mladim in najmlajšim književnim rodom. Vendar pa je resneje njeno že opisano osnovno pozicijo ogrozili šele nastop Perspektiv, ki je povzročil, da je tudi Naša sodobnost v neki meri spremenila svoj nedeterminirani splošni značaj, kar se je na njej odrazilo s preimenovanjem revije v Sodobnost.

Dosti jasnejše vsebinske determinante označujejo revijo Perspektive, katerih tradicija že smo nekoliko nasilni, sega pravzaprav še tja v neposredni povojni čas, v obdobje Mladinske revije in tako imenovane lopatarske literature. Pozneje jo to izrazito mladinsko literarno glasilo nasledila revija Beseda, s katero se šele začne resničen razvoj sedanjih Perspektiv.

Okrog Besede so se zbirali predvsem mladi intelektualci, ki jim omililni koncept Nase sodobnosti ni ustrejal, ker so si želeli svoje, angažirano revijo, v kateri bi se včasih lahko oglasilo tudi kako zmo mladostno heretičnega tveganja. Po njenem administrativno izvednem padcu so mladi osnovali svoje novo glasilo Revijo 57, ki pa jo je že po piclem letu izhajanja doletela enaka usoda kot njeno prednico. Vendar pa je bilo vse to v tisti situaciji, kot kaže, pogoj za to, da je lahko nastopila

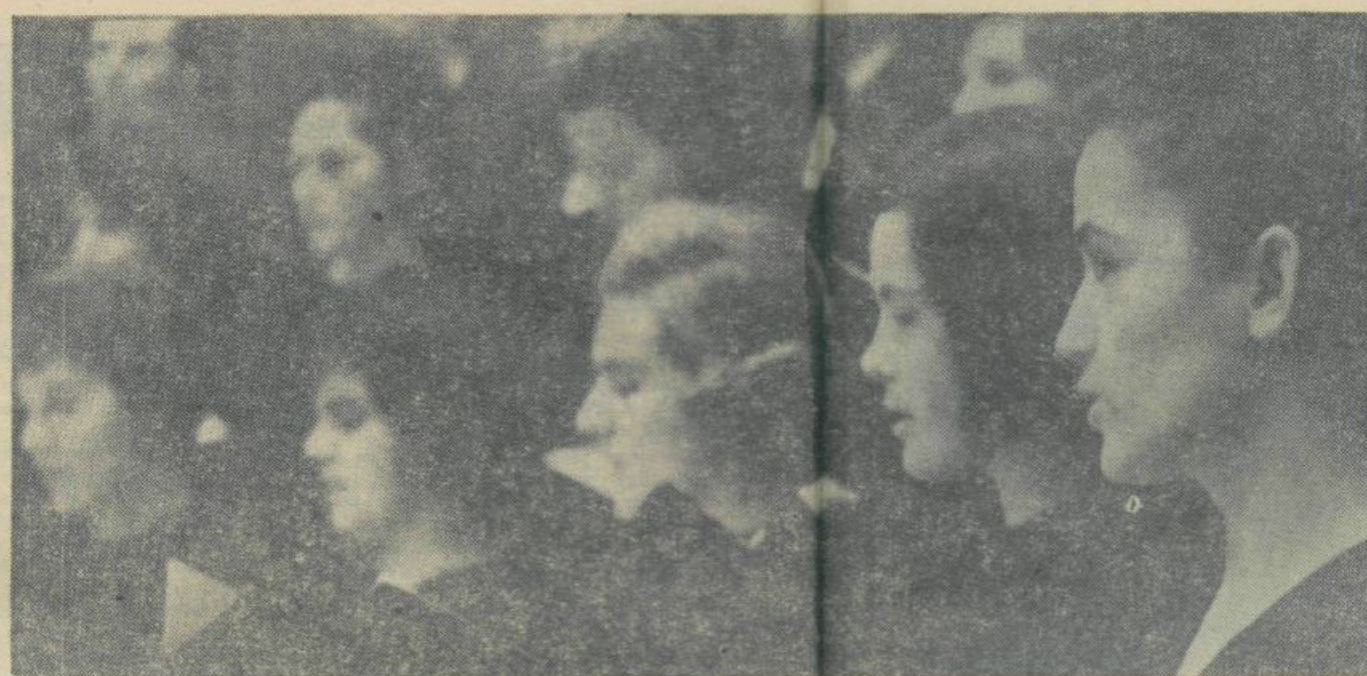
zadnja v tej verigi, revija Perspektive, ki jo označuje bolj ali manj izdelan in neodvisen vsebinski koncept. Brz dvoma so Perspektive od svojega osnivanja pa do danes opravile v slovenski kulturni javnosti pozitivno poslanstvo, ki ga ni mogoče zanikati. Njegova vsebina je predvsem v tem, da je raznihalo naše kulturno življenje in iz sorazmernega duhovnega mrtvila ustvarilo pogoje za našo nadaljnjo kulturno in književno rast. Hkrati s tem pa so Perspektive omogočile oziroma izzvale še tretjo, njih opoziciionalno slovensko revijo Probleme, ki so se razvili iz bivše mladinske mentorske revije Mlada pota in so potemtakem naša najmlajša književna revija. Ob njej se zbirajo pretežno mladi intelektualci, ki so v najtesnejšem stiku z univerzo in njenimi instituti.

S tem se je naše kulturno in revialno življenje do kraja diferenciralo. Če k našim trem književnim glasilom prištejemo še revijo Nova obzorja, ki jo že ves čas izdaja založba Obzorja v Mariboru, smo s tem navedli vse slovenske književne revije.

Na tem skopo odmerjenem prostoru bomo skušali orisati koncept vsake izmed njih. Idejno podobo sleherni reviji daje predvsem njen publicistični del, književni teksti so lahko le njihovo estetsko dopolnilo. V tem pogledu so Perspektive najbolj homogene med vsemi. Ekstencionalna filozofija in metode, ki se uveljavljajo v publicističnem delu revije v literarnem delu, zvečne doživljajo svojo umetniško afirmacijo, česar ne zasledimo v nobeni naši reviji. Pri tem moramo priznati, da precejšen del tovrstne književnosti sodi v sam vrh sodobnih literarnih prizadevanj pri nas.

Dosti bolj heterogena je vsebina Sodobnosti. Zadnji čas je v publicističnem delu revije čutili določene sestavine, ki kažejo na to, da je tudi tu sodobna zahodnoevropska filozofija zapustila očitne sledove. V tem se torej že kažejo obrisi nekakšne filozofske determiniranosti, ki pa je vendarle še zelo neizrazita, temelja predvsem na posameznih sestavkih. V literarnem delu pa je raznorodnost materiala reden pojav in nima večje dejavne zveze s publicistikjo. Podobna je tudi situacija v Problemi, čeprav je tu publicistični del, zlasti filozofija, enotnejši, pri čemer pa kljub vsemu ne moremo mimo dejstva, da je prav filozofija pogosto premalo ustvarjalna, živa in dinamična, saj se omejuje predvsem na deskriptivno interpretacijo. Književni del revije je kar se da neoten, stihijski. Princip omnibus, nekakšne deklice za vse, je ohranila mariborska revija Novo obzorja, ki lovi v svoja jadra vse, kar ji prinese veter. Zato je tu o kakšnem filozofskem konceptu revije težko govoriti.

V prihodnje bomo skušali spremljati vse štiri revije. Pri tem se bomo izogibali na moč cenenu in primitivnemu naševanju prispevkov in njihovih avtorjev v posameznih revijah in si jih bomo prizadevali predvsem kritično ocenjevati. Po tem, menimo, se bomo vsekakor razlikovali od tovrstnega poročanja v našem dnevnem tisku. Niko Grafenauer

V Filharmoniji je nastopil akademski pevski zbor »Ivan Goran Kovačić«

Zagrebski mesečnik 'Krugovi

Studentski centar, o katerem smo povedali nekaj besed že v prejšnjem pismu, finansira s pomočjo Sveta za kulturo Harvaške in UO ZSJ tudi mesečno revijo Razlog.

Razlog, »revija mladih za književnost, umetnost in kulturo«, zavzema danes v hrvaški kulturni situaciji pomembno mesto. Pomembno zato, ker v atmosferi reprezentativnih ali akademskih ali provincialnih književnih revij brez izrazitih fiziognomij vnaša dosledno izjavno misel, da revija ne sme biti omnibus pripevkov slučajno zbranih ljudi, ampak organ enotne borbene skupine, čigar delo temelji na bolj ali manj idejnem enotnem konceptu.

Nastanek take miselnosti bomo najbolje razumeli iz zgodovinskega razvoja kulture na Hrvaškem v zadnjih desetih letih. O tem so uredniki Milan Mirić, Igor Zidić in Vjeran Zuppa ter sodelavec Zvonimir Mrkonjić povedali približno tole:

Prvi povojni fazi vsiljenega socialističnega realizma je v začetku 50-ih let sledil preokret, ki se je najjasneje izrazil v l. 1952 nastali reviji Krugovi. Generacija okoli nje, ki je pozneje na Hrvaškem dobila ime »Krugovaška«, je nastopila spontano prevratniško: uprla se je vsakršnemu diktiranju v umetnosti, kalupom preteklega obdobja, birokratskemu dušenju svobodne uporabe pisane besede. Prav ta upor proti staremu in preživetemu jih je tudi združil, vendar pa se je njihov nonkonformizem s tem v glavnem izčrpaval: niso si še uspeli zgraditi izrazito svoje poti s točno določenim konceptom grajenja in ne samo rušenja, ki pa je bilo v tistem času nujno potrebno. Poleg te njihove pomembne vloge v razbijanju ždanovščine pa je bilo važno tudi to, da so z novimi izraznimi sredstvi in novo, pretežno čustveno tematiko razširili možnosti osnovne govornice pesništva. Tretja pozitivna značilnost je bil začetek odprtosti proti Evropi (prevajanje moderne poezije), vključevanje v ontološke probleme sodobnega človeka, ustvarjanje zavesti, da so bistvena vprašanja tega časa vsem ljudem skupna. Vse to je generacija, ki jim je sledila, nosila že v sebi. Vendar so se razmere že toliko spremenile, da se ni mogla več zadovoljevati s ponavljanjem takega mladostno navdušenega rušenja, pač pa je hotela svojo kritiko globlje utemeljiti. To težnjo bi mogoče najbolje pojasnila razlika med impresionistično in filozofsko kritiko: medtem ko so prvi največjašja spontana čustva, vodi drugo predvsem misel, spoznanje in akcija, ki iz spoznanja izhaja. Prvi pesniki, ki so se zbrali okoli revije Krugovi, so se pozneje povečini posvetili predvsem prevajanju; vsi so hkrati tudi esejisti, razmišljevalci, tudi v pesmih miselni iskanci novega. Kritična generacija pred njimi jim je priborila osnovne možnosti svobodnega govora, vendar kritično utemeljevanje ni bilo njena glavna moč. Karakteristično za novo »razlogaško« generacijo pa je prav ta strogo miselna, filozofska komponenta, zraven pa zavest, da je najvažnejši program delovanja, t. j. graditev novih odnosov v družbi in novih možnosti v umetnosti, dolgotrajno naporno delo in ne samo romantično navdušenje kratke sapa. Nočejo biti le produkt naše kulturne politike, ampak hočejo tudi sami vplivati nanjo.

Formiranje tako usmerjenih mladih književnikov in publicistov se je začelo v letih 1958–1961 okoli zagrebskega Studentskega lista, ki je imel v tistih časih najbolj zanimivo, živo in aktualno kulturno rubriko v Zagrebu. Iz te skupine so izšli ustanovitelji Razloga, ki izhaja od l. 1961. Čeprav »razlogaška« kritika nastopa proti impresionistično-priloholski, fetišistični kritiki nekdanjih »Krugovašev«, pa »Krugovaška« generacija (ki se je pozneje zbirala okoli Književnika), s simpatijami spremlja delovanje mladih: črni jih borbja proti malomeščanski sentimentalnosti v naši kulturi, pomanjkanju misli, neodrejenosti, praznemu govorčenju, kajenju drug drugemu itd. Razlika je, kot že rečeno, le v večji homogenosti generacije okoli Razloga, ker jih ne družijo le razdiraštvo, ampak predvsem konstruktiven napor. Tako je npr. važen že izbor kritiziranih književnih del v Razlogu: sla-

bemu pesniku ni težko dokazati, da nič ne pomeni, važnejše je odkriti, kaj je v naši kulturi zares ustvarjalno. Zato se ukvarjajo le s takimi deli, ki so upravičeno izšla kot umetniška dela.

Velik del žurnalistične hrvaške javnosti je to borbeno skupino sprejel seveda nenaklonjeno. V začetku so uprizorili cele kampanje proti njim (Vjesnik). Danes lahko ugotovimo, da so izhajale večinoma iz apriorne zlonamernosti, ki se ni potrudila ničesar razumeti. Danes mora jo najtrdovratnejši nasprotniki priznati vitalnost in delo te skupine kot dejstvo, kampanj ni več, revija pa bo morala le v naprej z odgovorno aktivnostjo opravičevati svoj obstoj.

Njeno trdno usidranost dokazuje že dolgoletni načrt izdajanja svoje knjižne zbirke. S tem hočejo pobiti tudi občutek, da je to grupa brez izrazitih osebnosti, občutek, da znajo samo kritizirati, ne pa tudi ustvarjati. Njihove knjige naj dokazujejo, da so važnejše kot skupni

imenovalec posamezne individualnosti. V tisku so prve štiri knjige: pesmi Ivana Slamniga in Dubravka Horvatića, esej Igorja Zidića in novele Mate Raosa. Založniškemu svetu, ki ga vodi dr. Danilo Pejović, so že ponudili rokopise za naslednjo skupino knjig. S to knjižno zbirko se odpirajo mladim hrvaškim piscem nove možnosti.

Iz dela prejšnjih let bi lahko omenili lansko 10. številko Razloga, ki je izšel kot antologija mladih pesnikov — sodelavcev revije. Ta izbor je dobil letno nagrado CK ZMJ in časopisa Mladost. Denar so naložili prav v to knjižno zbirko, ki jo bosta drugače financirala Studentski centar in UO ZSJ.

To je le nekaj podatkov iz razgovora o življenju revije, ki ustvarjalno sooblikuje svoj čas. Vsak tak stik s smiselnim življenjskim poletom pa je lahko samo dragocen in vzpodbuden.

KATKA SALAMUN

Makedonske pesmi in plesi

V unionski dvorani je v četrtek zvečer nastopil folklori ansambel »Mirče Acev« iz Skopja. Številno publiko, ki pa se ji je pridružilo le majhno število študentov, so mladi plesalci kmalu razgledali z bogatimi in pisanimi nošami in ljudskimi melodijami, saj so na unionskem odru pomenili izrazito nevsakdanjost.

Iz bogate zakladnice makedonske, srbske in hrvaške folklore so izbrali skoraj najboljša dela, vendar pa se prav do konca predstave nismo mogli iznebiti občutka, da so vsa prizadevanja pod barbastimi žarometi bolj usmerjena v spektakel kot pa v iskreno in resnično poslanstvo neke nacionalne umetnosti in dragocenosti. Zadnja »scena« je to domnevo najbolj potrdila, saj so se izvajalci izognili vsem konvencionalnostim v folklorni umetnosti in gledalcem v dvorani pripravili pravo pravcato revijo, pozabili pa na tisto, za kar so prišli v Ljubljano.

Slovenci (beri Marčeta skupina in »Tine Rožanec«) res nimamo takega bogastva in folklorne izročila, kot se z njim lahko pohvalijo drugi južnoslovenski narodi, naši koreografi pa se folklornih plesov — vsaj kot je pokazal nastop »Mirče Acev« — lotevajo bolj študijozno. Tudi nimamo tako pisanih in bogatih oblačil, zato »izgajamo« bolj s skladnostjo in dostojnim izvajanjem. Z zadnjim pa se Skopjanci res niso postavili. Med nastopajočimi je vidno izstopala le sopska petorka z dvema najbolj uspešima nastopoma.

Pisana publika v dvorani, ki jo je sestavljalo 90 odstotkov priseljencev in vojakov, res ni mogla kritično oceniti četrtkovnega večera. Navduševala se je ob brkih melodijskih in pesmi, ki jih je dostojno izvajal samo en pevec, pozabila pa je, da sedi na kulturni prireditvi, saj je bila dvorana na trenutke bolj podobna nogometni tekmi in predmestni krčmi, kot pa tribuni ljubiteljev folklorne umetnosti.

Vsak boljši komentar bi bil odveč.

Tadej Munih

TELEVIZIJA

Kosovelov literarni opus poleg osebno izpovedne, impresionistične čustvene in meditativne lirike, sestavlja tudi socialna, revolucionarna in o obče človeških vprašanjih razmišljujoča pesem. V televizijskem filmu o tem hrvaškem poetu (na sporedu je bil letos na Dan mrtvih), smo se srečali le s prvo plasio njegove lirike, medtem ko je bila socialna in revolucionarna tematika v celoti izpuščena. Nedvomno pomeni tak izbor zelo enostranski poseg v pesnikov umetniški svet in močno nače-

SLOVENSKI PESNIKI

Srečko Kosovel

nja celovitost njegove podobe. Zdal bi upravičeno pričakovali še en film o Kosovelu, v katerem bi se nam predstavila tovrstna pesnikova poezija.

Lirika Srečka Kosovela brez dvoma predstavlja eno največjih in hkrati najbolj tragičnih umetniških izpovedi v našem pesništvu. Motiv smrti, ki nastopa v vrsti Kosovelovih pesmi, vsekakor daje karakterističen zven njegovi celotni liriki. To sta nekako občutila tudi avtorja filma (režiral ga je Dušan Prebil, ki je skupaj s Sandijem Šitarjem napisal tudi smelno knjigo), zato so ta motiv tudi vizualno obdelali. Toda kako? Njihova osnovna formalna domislica, ki skuša v filmu zastopati to sestavno Kosovelovo izpovedi, je krsta, ki jo črno obloženi možakarji prenašajo sem in tja, pri čemer jih kamera obdeluje z različnih zornih kotov. Nekajkrat nastopi krsta tudi sama. Razumljivo je, da takšno intenzivno sredstvo mrtvaških asociacij kot je omenjeno, če je prepotencirano, lahko doseže prav nasproten učinek, kot sta ga pričakovala avtorja; namesto tesnobe nekakšne mrtvaške obrednosti, komičnosti, neustreznosti in banalnosti. To se je kajpak tudi zgodilo. Podobno je z vncem, ki kot gola domislica visi sredi prazne kraške vasi.

Kosovelovo ljubezensko liriko so avtorji posredovali s pomočjo belo obložene deklice, ki se prikazuje v različnih okoljih in z različnih zornih kotov. To bi bilo v redu, če nam ne bi pri tem postregli z novim surrealističnim presenečenjem, s klavirjem, postavljenim na kamnito kraško polje, za katerega deklica sede in zaigra. Razumemo nadrealistični formalni princip, vendar pa z njim še niso upravičene kakrš-

ne si bodi neslanosti. Ostale oblikovne domislice so bile manj pretirane in so se dosti lepše, ustrežneje in manj natišno vključevale v lirčni koncept filma.

Rudi Kosmač, ki je Kosovelove pesni glasovno posredoval, se je odlikoval z izrednim poslušom za najbolj mogočne in najbolj subtilne čustvene in miselne vzgibe v pesmih, zato so bile njegove interpretacije še same po sebi nedvomno svojevrstno doživetje.

N. GRAFENAUER

Visoška kronika

Pred dnevi smo si ogledali na TV zaslonu Visoško kroniko Ivana Tavčarja, v izvedbi ansambla KUD »Svoboda« iz Skofje Loke in v dramatičaciji in režiji Poldeta Polenca. Predstavo, ki so jo igrali na škofjetoškem gradu, so posneli pod vodstvom Antona Martija in jo za TV primerno skrajšali in priredili.

Oddaja, ki je bila prva te vrste, predstavlja nedvomno zanimivo in ogleda vreden poskus. Predvsem seveda, ker predstavlja vstop v serijo oddaj, ki bodo prek TV posredovale širšemu občinstvu najboljše predstave amaterskih gledaliških skupin. Zanimiva pa je bila tudi s posem svojega, specifičnega zornega kota; namreč glede vprašanja dramatičacije in TV priredbe Tavčarjevega literarnega teksta.

TV priredba, ki je poiskala rešitev tega vprašanja v branju vmesnega vmesnega teksta, lahko označimo samo kot izhod v sili. Slabosti takšne rešitve (ne oziiraje se na to, da je slaba že zato, ker nasprotuje izraznim možnostim TV medija) so se pokazale na račun spremljanja same predstave. Branje vmesnega vmesnega teksta je razdelilo predstavo na posamezne med seboj ločene prizore, s čimer je bila seveda njena enotnost razbita, spremljanje pa znatno oteženo. Možnost kakšnega globljega doživljanja predstave je bila na ta način seveda izgubljena. Omejenja rešitev pa je bila tudi v škodo homogenosti celotne oddaje; le Tavčarjevo načinu izrazno bogatemu jeziku gre zaslugi, da se ni popolnoma razdrobila.

Dramatičacijo in igralske dosežke je v okviru te po kosih prikazane predstave težko pravično oceniti. Režijo praktično nemogoče.

Kotikor lahko iz prikazane sklepanj, je dramatičacija ostala verna Tavčarjevemu tekstu. Posamezne spremembe (npr. zručen pleša v Sestranski vasi in plesa pri Debeljakovih) so smotne in ne predstavljajo kakšnega večjega odnaka.

Igralci, čeprav marsikdaj togi in okorni, so bili v svojem igralskem заносу simpatični. In po svoje tudi prepričljivi.

»?no paš

Koncert zagrebskega akademškega zbora

V okviru »Studentskih jesenskih prireditev« je 6. novembra koncertiral v Filharmoniji akademski zbor SKUD »Ivan Goran Kovačić« iz Zagreba. Zdi se, da si zbor v prvi vrsti prizadeva zadovoljevati študente, ki imajo veselje do petja, ni pa mu toliko važna splošna kulturna vloga, ki jo takšen zbor lahko ima. Drugače si namreč ne moremo razlagati dejstva, da zbor iz mesta, v katerem je Blenule sodbene glave, poje program, s kakršnim se nam je predstavil v Ljubljani. Večina pesmi je bila v tistem poznoromantičnem slogu, ki je prevladoval v naši predvojni zborovski literaturi, ki pa nam je danes tuji in tudi kot stil pretekle dobe nezanimiv. Tem lepše sta se iz tega okvira izluščili obe renesančni deli (Gallus, Lukačić), obe Klobučarjevi pesmi ekspresivnega karakterja (na tekst Miroslava Krleža), Srebotnjakova izrazno občutena »Pesem« (Kosovel) in Matetića-Ronjgova izvrstna priredba narodne »Ti boš jokala«.

Najbolje je zbor zapel romantično občutene pesmi; res pa je, da je njihova interpretacija najlažja in najmanj problematična. Tudi pesmi Klobučarja in Srebotnjaka je zbor podal s potrebno ekspresivnostjo. Odlična sta bila solista v Matetiću-Ronjgovi »Ti boš jokala«. Največ napak je odkrila izvedba obeh renesančnih madrigalov. Vstopi niso bili enotni, glasovi ne dovolj izenačeni, dinamika ni bila prilagojena zmoglostim zbora. Nedvomno bi bilo koristno, ko bi se ansambel ukvarjal več s tovrstno glasbo, ker bi si na ta način pridobil še večjo kulturno petja. Treba pa je poudariti, da je bila intonacija zbora vsekoli točna, dikcija presenetljivo jasna, fraziranje muzikalno.

Dirigent Adalbert Marković je zbor vodil precizno in točno. Vendar se v svoji interpretaciji ni upal presegati akademskih principov. Zato je ves koncert potekal v nekoliko monotonom vzdušju, ki sta ga prekinili le ena ali dve pesmi (Srebotnjak, Matetiću-Ronjgov). Morda je za to kriv tudi zbor, toda na koncertu smo pogrešali tisti specifični mladostni entuziazem, s kakršnim lahko poje pravzaprav samo študentski zbor.

Kristijan Ukmar

Med generalno...

Nastop akademske folklorne skupine »Mirče Acev« v Unionski dvorani

KULTURNA PANORAMA

ŠE VEDNO MEZDNI ODNOS

Na predzadnji kulturni panorami so se zbrali za mizo znani filmski delavci in ustvarjalci, da bi v prvi vrsti obravnavali vprašanje statusa quo filmskega delavca. Filmski delavec ima danes položaj takolimenovanega svobodnega polkica. Tako imamo dame na eni strani producenta, ki je lastnik proizvajalnih sredstev, na drugi strani pa filmskega delavca, ki razpolaga le s svojo delovno silo. Producent v samem proizvodnem postopku (pri ustvarjanju filma) ne sodeluje, ampak najema zanj filmske delavce (t. j. narocni scenarij, angažira režiserja, igralce, snemalce itd.). Filmski delavec pa, ki edini resnično sodeluje v proizvodnem procesu, ni tudi upravljalce s proizvajalnimi sredstvi; on le prodaja svojo delovno silo. Gre torej za čisti najemni odnos, ki ga je naša družba že posvoji ureditvi diskvalificirala in ga je na področju gospodarstva tudi popolnoma zavrnila. Posledice takšnega odnosa pa so očitne: ker

filmski delavec proizvaja le tako, kakor hoče producent in ker sam ne razpolaga s proizvajalnimi sredstvi, je tudi nezainteresiran za uspeh filmske proizvodnje.

Udeleženci oddaje so med drugim sprožili tudi vprašanje kulturnega svojstva filma in pri tem pripomnili, da bi bilo treba filmu zopet vrniti to svojstvo. Nadalje vprašanje koordinacije med filmskimi podjetji, ki je danes ni. Za ilustracijo so navedli spor med Avalo in Vibo glede filma Otok vdov.

Na poslednji kulturni panorami pa so udeleženci razpravljali o delu amaterskih gledaliških skupin in o problemih, s katerimi se le-te srečujejo. Pri tem so posebej naglasili težave, ki jih imajo skupine pri sestavi svojega programa. V tej zvezi se zlasti omenili pomanjkanje sodobnih domačih dramskih tekstov.

INGO PAS

POL URE PO PREDSTAVI

Arhangeli niso avtomati

V določenih trenutkih odsoten, slaboten in negotov, potem zopet buren in spontan — takšen je bil smeh ljubljanskega občinstva, ki se, bodisi iz vpljudnosti, bodisi iz pomanjkljivega poznavanja italijanskih razmer in miljeja ni prepustilo brezglavemu smehu na tuj račun. Ta smeh je bil iskren, razmišljujoč in pomemben le v trenutkih, ko ni veljal vizualnim gagom, formalnim domisliscam in dobro izpeljanim situacijam, temveč vsebinsko tehtnim pripombam na družbene odnose, deformirane sluge predpisov in poplitveni, samoodbrambni mehanizem človeških avtomatov. Ta smeh je bil za naše občinstvo očistilo le v tistih redkih trenutkih, ko so dimenzije italijanskih hulanov, konjedercev, karabinjerjev, komisarjev, uradnikov, ministrov in veljakov presegle neko strogo determinirano okolje in prerasle v bolj obče družbene zakonitosti našega časa, neodvisne od lokalnega in nacionalnega kolorita ali konkretnega družbenega sistema. Ker bi se miljejske tipizacije odgovarjajočih pojavov v naši družbeni danosti močno razlikovale od Fojevih karikatur, ne glede na različno motivacijo formalni istovetnih likov, je naš smeh večji del predstave bil nefunkcionalen, neočiščevalen — smeh na tuj račun.

Idejno in estetsko čist in privlačen izpovedni svet Daria Foja, dati pisan na hrbet določenim igralcem in določenemu občinstvu, kljub temu zasluži širšo pozornost. Tej mešanici tarse in groteske, comédie dell'arte in comédie de mœurs, je improvizaciji zaupana naloga, da s poljo variacij stilnega izraza premosti neizpolnjene vrzeli v izpovednem loku protagonista. Besedilo samo očitno ne zadošča za enovito, dinamično in gledališko polno doživetje. Avtorjeve domisljice so pogosto neduhovite, skeči banalni, ekspozicija in celotno prvo dejanje pa razvlečeno in dolgočasno.

Režiser Mile Korun je z veliko iznajdljivostjo reševal premalo črtan tekst. Zvesto sledeč avtorjevemu temperamentu je dirigiral razgibano, živo teatraliko, pa piker, zbadljiv in ironičen posmeh in neprikrit, a intimen optimizem. Med najbolj posrečene prizore spada vsekakor »Vagona iz drugega in »Zupanov govor iz tretjega dejanja. Manj zanimivo so rešene vsebinsko nujne, a gledališko nezanemljive scene na prosceniju in večji del prvega dejanja.

Igralski ansambel kot celota je učinkoval v glavnem homogeno. Večji del te homogenosti je pogojevala nujna po izmišljajnu tipizirane, a vendar burleskno standardne karikature. Beg posameznikov v ekstremno lažne paradije je popolnoma razumljiv in upravičen, a vendar kaže na nezmožnost ustvariti pristnejši, globlji in resničnejši kontakt med iskanim »verodostojnim« lokalnim koloritom in njegovo stvarno vsebino.

Iva Zupančičeva kot Angela je bistro barvala svoj lik s politoni stanovske nevroze. Njen kontrapunktično tempiran odnos s Preklo (Ali Raner) je slednjega reševal monotonosti kulturnika. Uglajeno, tekoče, in rafinirano kot »diplomata«, briljantno ironično in sugestivno kot klient birokratov (manj pa kot klient konjedercev), je Ali Raner v celoti več kot solidno zgradil svojo vlogo. Jurij Souček je posamezne like na zunaj najbolj precizno diferenciral, ni pa pozabil vtisniti vsakemu posebej pečat silno brezbrizne, neprizadete samozavesti in blazirane prefinjenosti, ki se odraža tudi na nemarni in pretirano nerazumljivi dikciji. Njegov duhovnik in komisar sta kljub zgornjim omejitvam ustvarjalni groteski velikega formata. Aleksander Valič in Janez Hočetar sta vnesla v sicer povprečne in podpoprečne karikature šarm stilizirane, prizadete igre, ki je presegla meje improvizacije in pomene krativne igralske izpovedi.*

Kostumi Anje Dolencove so z vsakdanjo domiselnostjo izpolnjevali sicer prazno, a funkcionalno sceno Uroša Vagaja.

* Izpovedno izredno sugestiven, absurdno akcentiran lik Sergenta (Tone Slodnjak), je sam na sebi učinkovit in verdostojen, a izven meja karikaturne tipizacije ne spada v tako zasnovan režijski koncept lahкотne paradije, saj vzbuja neprimerne asociacije na Beckettovski način groteske.

DUSAN JOVANOVIČ

Prizor s predstave Mrožkove komedije Trpljenje Piotra Oheja

DRAMSKA SKUPINA »BRANKO KRSMANOVIČ« V MESTNEM GLEDALIŠČU

GRENKA IZKUŠNJA

V Mestnem gledališču v Ljubljani so se letos pričele »Jesenske študentske prireditve« z nastopom dramske skupine »Branko Kršmanovič«, ki se nam je predstavila z komedijo Slavomira Mrožka Trpljenje Piotra Oheja. Po uvodnem govoru predstavnika ljubljanskega študentskega kluba Akademik in predstavnika Univerzitetnega odbora ljubljanskih študentov smo bili priča precej ponesrečenemu tekstu in predstavi te skupine. Težko je razumeti, zakaj se je ta igralska skupina odločila prav za ta tekst, ki je vse prej kot nekaj, kar bi imelo kakršnokoli zvezo s komedijo. Utrujajoče dolgovazne pasaze, polne neskončnega duhovčenja in najbolj nesmiselnih stavčnih zvez in prejed nedomisljic, kot domisljic, so gledalce dobesedno del predstave uspavale. Avtorja poznamo po njegovi komediji Policaji, ki je sicer neenotna, vendar je vsaj duhovita in do neke mere celo aktualna. Ta siv tekst pa je docela neaktualen in ta svoj naglavljeni greh skuša zakrpati in opravičiti z — lahko bi rekli — prav poniglavljen in branjejskim zbadaanjem državnoupravnih in znanstvenih funkcij, ki se zdalec ne dosežajo nivo Nušičevih zbadljivk in satire, npr. o gospe ministrici in takratni srbski jari gospodi. Domisljica celega teksta (ne ideja) je, da so v stanovanju glavnega junaka odkrili tigra. Ker očitno avtor s to domisljico ni imel več kaj početi kot napraviti dvovt za kak humorističen list, je trpal v ta okvir razne utrujajoče in nesmiselne prizore, pobrane od vsepovsod. Ne-

mogoče bi si bilo zamisliti, da v tekstu take »ravnja« ne bi bil prisoten vladni funkcionar, slaboumen znanstvenik, arteriosklerotičen šolmašter, direktor cirkusa, bebast otrok itd. itd. Vsaka od teh oseb se nam pri svojem prvem nastopu predstavi z neskončnim monologom, ki ga sestavlja neduhovit strokovni žargon. Utrujajoči in dolgovazni nesmiselni stavki so leteli mimo gledalčevih ušes, sčasoma je v tej megli zazvenel le še vsak deseti stavek. Publika je na primer v prvih dveh slikah, ki sta trajali nekako celo uro, reagirala le trikrat. In to v neki zelo neokusni sceni, ko glavni junak in njegova žena ležita v spodnjicah v postelji, se pokrivata z odejo in premikanje pod njo daje slutiti na marsikaj, vse to pa opazuje pod posteljo učenka in se veselo hihita, ko jo odkrije učitelj. Take neokusnosti ni bilo mogoče videti že kakšno desetletje na kateremkoli ljubljanskem odru. Sicer pa najbrž ni vredno zgubljeni besed o tekstu samem. Uporizoritev ni mogla rešiti teksta, ker se ga enostavno ne da. Kljub vsej telovadbi, ki so jo izvajali igralci, karikiranju v Nušičevskem stilu, scenskim domislekom in podobno, je bilo dokončno vse zaman. Igralci so telovadili, se potili, delali grimase, se zvijali po odru, malokdo od njih je prišel normalno pokončno na oder, v gavnmno so se pred občinstvom zvijali kot vrvi in s temi svojimi akrobacijami dopolnjevali že tako docela neuporaben tekst. Vsa ta »situacijska komika« žal gledalcev ni prišla do drobovja.

Scenska glasba predstavi ni koristila ne škodila. Na koncu koncev ni nihče prišel v Mestno gledališče poslušat šlagerje, saj je to mogoče dobiti v Daj damu (zdaj tudi že v Riu) za dva kovača. V celoti je bil ta večer strel v prazno. V uvodnih govorih je bilo precej besed o kulturi med študenti. Prepričan sem, da bi za marsikateri večer, pa naj bo to večer folklorne ali pa zborovske glasbe, bile te besede upravičene. Toda ob tem večeru so ostajale te besede groteskne, tako da je odšel človek domov ne samo do kraja razočaran zaradi predstave, temveč z zelo grenkimi občutki. Nekaj krivde pade pri tem tudi na prireditelja, saj bi moral vsaj površno vedeti, da tega zmazka ne bi smel uvrstiti v program. Če že to ni mogoče, namreč izločiti ga, pa ga vsaj ne določiti za otvoritveno prireditev. To naj bo grenka izkušnja za naslednje leto. Izbor in razpored je vendar precej pomembna stvar.

Peter Božič

POPRAVEK

Pretekli teden se nam je v 25. in 26. vrsti Glose pomotoma vrnila napaka. Citat se pravilno glasi: »A preveč ga že poznamo, njega in Monico Vitti, menda po »Noči«, in nenazadnje se nam zazdi zato Antonioni...«

GLOSA o molčanju

Slaba polovica revij, ki na Slovenskem zganjajo kulturo (in družbeno vprašanja), je zadnje čase na svojih straneh precej ostro in precej kategorično sporočila svojim bralcem, kako »so zvesto zrcalo vsega, kar naša kultura kljub vsemu in vendarle ni«. Slaba četrtina teh revij je nekaj podobnega ugotovila z dvakrat — na istem mestu — natisnjene imperativne glose. Pokazalo pa se je, kako je molčanje (ki je znak ignorance, če ne ignoranca sama) še vedno zelo učinkovita oblika obrambe. Nobeno še tako provokativno vprašanje, ki so ga kulturne revije zastavile na svojih straneh, ni rodilo sadu.

No, in tako bi danes rad popisal, kako je molk lahko tudi zelo porabna oblika informiranja (oz. dezinformiranja) in tudi kritike. Konkretno: gledališke kritike.

Konkretnije:

Pred dobrim mesecem dni nam je glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Delo v literarni reportaži sporočilo, kako imajo v Novi Gorici gledališče, ki s svojimi devetimi premieri na leto pa z brezštevilnimi gostovanji pokriva gledališke potrebe dobrišnega dela koprškega okraja, Slovenske Primorske takorekoč; povedalo nam je, kako imajo v goriskem teatru težave in kako so doli v obmejni gorški provinci ambiciozni; da bi radi imeli pravo gledališče, poklicno gledališče za Slovensko Primorsko, imeli,

ker čutijo, da ga potrebujejo; reportaža nam je popisovala noč, ki zaleze popotnika, če se prepozno odpelje iz Ljubljane; pripovedovala nam je o problemih, ki nastajajo v zvezi z zapletenim načinom dotiranja teatra; skratka: reportaža je bila zelo kompleksna in zelo poetična. Žal pa je konkretna manifestacija goriskega gledališkega dela — predstava — ni ravno preveč zanimala. Tako smo mnogo zvedeli o poslanstvu gledališča, bolj malo pa o konkretni vsebini tega poslanstva. Končalo se je z obljubo, da bo gorisko gledališče s svojimi predstavami pripravilo idejno in fundusno pot novemu, popolnejšemu teatru za Slovensko Primorje, poklicnemu in »pravnemu«. No, in pri želji, pri kar se da umetno napisani želji, je tudi ostalo. Kako bo pripravilo pot in kakšne bodo jiste osnove, to pa že ni več stvar poročevalcev Dela. Treba je preprosto počakati.

Od tiste reportaže pa do danes je izšlo v Delu že precej gledaliških kritik, zdaj takih, zdaj drugačnih, ampak resnih skozinskih: Drame pa Mestnega in celjskega gledališča. Gorisko gledališče je odigralo drugo premiero, ki jo je Delo dovolj netangirano napovedalo v rubriki Novice: drobna fotografija, naslov, v glavnih vlogah nastopajo, režira ta in ta, scena, kostumi. In pika. V drugih časopisih molk.

Sprašujem se, zakaj. In odgovarjam. Mogoče zato, ker predstava, provincialna in nepoklicna, kakršna je, ker je pač nastala v provincialnem in polpoklicnem gledališču, ne prenese občajnih kritičnih kriterijev? Mogoče zato, ker ne stoji v centru slovenskega kulturnega dogajanja, ampak po tol-

minskih in vipavskih hribih daje tistih svojih dvajset, trideset repriz, po hribih, ki so kritičnim bogovom preveč za hrbotom? Mogoče zato, ker šele pri pravilja pot pravemu (karseda poklicnemu teatru)? Mogoče zato, ker ni niti malo reprezentančna, ampak čisto preprosto delovna? Molk. Velika-sten, monumentalni molk. Kaj nas pa briga?! In naprej v tem smislu.

Razmišljam o potrebah, ki jih poskušam zadovoljevati gorisko provincialno gledališče. O provincialnih potrebah? So res tako zelo različne od naših? Tako zelo provincialno? Tako manjvredne, da jih mirno lahko puščamo v nemar? Razmišljam o »pojmu« decentralizirane kulture. Razmišljam o kritiki, ki molči tam, kjer bi najmanj smela, o molku, ki daje nezaupnico tistim, ki v Novi Gorici skrbijo za predstave in tistim, ki jih gledajo. Gorški gledališčniki si najbrž ne želijo toliko političnih reportaž, ampak konkretnih kritik, delovnih in polemičnih, želijo si dialoga. Tako pa so s svojimi polnimi dvoranami odrezani od ostalega slovenskega sveta. Za tisti vesoljni svet jih preprosto ni. Tistemu svetu so malo mar: provinca, hribi, zaplotništvo... Na novo živj svet Kersnikove proze.

— Če molk ne bi hkrati afirmiral še posebne in zelo porabne metode obveščanja, pričujoča glosa ne bi bila tako trmoglava (trmoglava skoraj tako kot tisti člankarji v Perspektivah in Sodobnosti). Mogoče je takrat sploh ne bi bilo. Tako pa se zdi, da vendarle še ni bilo dovolj povedanega.

Sicer pa so v goriskem gledališču tik pred tretjo letošnjo premiero.

A. I.

POLICIJSKE RACIJE

Četrty kongres grških študentov nam kaže nenavaden položaj, ki ga imajo grški študentje v primeri s političnim, socialnim in ekonomskim položajem v deželi.

Ker nečijo stati križem rok med tem, ko se tepta demokratična svoboda in državljanske pravice, se grški študentje borijo in branijo ideale demokracije. Ob istem času pa, odbijajoč anahronistično naravo izobraževalnega sistema in ustraševalne pogoje, pod katerimi so prisiljeni študirati študentje vodijo odločno borbo za reformo in demokratizacijo študija. Grški študentje so borci za svoje pravice in za pravice svojega naroda. Stojijo na čelu boja za popolno demokratično svobodo, in za politični, socialni in ekonomski razvoj dežele.

Da bi razumeli naraščajočo militarizacijo, s katero študentje vodijo svojo borbo, je potrebno, da poznamo splošno situacijo v Grčiji, posebno na polju višje izobrazbe.

Splošen položaj

Opozicijske stranke v Grčiji se kosajo v tem, katera bo čim bolj tolerirala avtoritativne in neofašistične dejavnosti vlade.

NEKAJ O ORGANIZACIJI.....

Za Nacionalno unijo študentov Grčije je značilno, da je pod stalnim nadzorstvom vlade. Študentje bi zelo radi sodelovali na mnogih področjih, vendar jim trenutne razmere tega nikakor ne dopuščajo. ZŠJ nima tesnejših odnosov s kolegi iz Grčije. Nekaj več sodeluje s predstavniki Nacionalne unije grških študentov, ki študirajo v zahodnoevropskih državah.

de, ki si dovoljuje procese, ki počasi razbijajo demokracijo in vodijo na pot, po kateri se pride v policijsko državo. Ni potrebno iti daleč, da se odkrije, če ta trditve drži.

Čisto, da je trenutno v Grčiji okoli 1100 političnih pripornikov, 450 od teh s obsodila tako imenovana hitra sodišča med državljansko vojno leta 1940. Večina zapornikov je bila obsojena na smrt,

JAZZ na visoki šoli

O tem ali jazz zahteva akademsko izobrazbo, ali ne, smo se pogovarjali z dirigentom po mnenju mnogih evropskih jazz strokovnjakov najboljšega jazz orkestra Evrope — Kurtom Edelhagenom.

Edelha-gen je miren, resen, preudaren, domala tih človek, po videzu vse prej kot eden privrženec jazzu.

Takoj na začetku pogovora je Edelha-gen pojasnil, da je visoka glasbena šola v Kölnu prva v Evropi, ki je ustanovila KATEDRO ZA JAZZ. Njen direktor in tudi eden njenih ustanoviteljev Schröter je bil prej uslužbenec na jazz oddelku nemškega radia. Tu je iz dneva v dan občutil, kako si poslušalci žele prave jazz glasbe in kako manjka zmožnega naraščaja jazz glasbenikov. Ko je prevzel vodstvo kölnske visoke šole za glasbo, je ta svoja izkušnja izkoristil. Za prvega jazz profesorja v Evropi je predlagal strokovnjaka, znanega domala vsem prijateljem jazz glasbe, ne le v Evropi, temveč tudi izven nje — Kurta Edelhagena, ki je mesto tudi sprejel. Tudi on je iz svojih izkušenj vedel, kaj manjka jazz glasbi v Evropi in pričel je abirati res dobre glasbenike jazzu. Tako pripravi danes v njegovem velikem jazz orkestru en turek, dva Amerikanca kot gosla, dva predstavnika Švice, trije Nemci, en Francoz in predstavniki drugih držav Evrope.

Svojstvo pravega jazzu stavlja pred jazz glasbenika posebne zahteve. Zato je Edelha-gen za vsak jazz instrument na katedri za jazz nastavlil posebnega profesorja: za trobento, klarinet, pozavno, tolkala, klavir, itd. Zgodovino jazzu prav tako predava posebej za to nastavljen profesor, enako predmet aranžma skladb. Pouk v znanstveno — praktičnem pogledu igre celotnega orkestra pa je prevzel Kurt Edelha-gen sam.

toda na podlagi intervencije Združenih narodov leta 1949 so bili pomiloščeni s tem, da so se njihove smrtnne obsodbe spremenile v dosmrtno ječo. Mnogo jetnikov je zaprtih že celih dvajset let.

Razen teh političnih pripornikov pa je še okoli 60.000 »političnih izgnancev«. Grško pravo dovoljuje izgon brez predhodne sodne obravnave. Nekdo je lahko zadržan v zaporu brez zaslišanja in brez priziva legalnemu sodišču do največ petih let. Če vlada torej želi onemogočiti svoje politične nasprotnike, lahko to stori popolnoma brez ovir in ne da bi zagovarjala svojo dejavnost na sodišču.

Javna zborovanja so prepovedana, tisk pa je često obsojen kot »obrekovalec«. Bil so slučajji zaplembe celih izdaj časopisov in obsodb novinarjev, ker so opozarjali na vladine nepravilnosti.

Kdorkoli je bil zapleten v politično agitacijo proti vladi, mora dobiti posebno »potrdilo o socialnem prepričanju«, če hoče dobiti službo. Otroci političnih jetnikov morajo imeti prav tako potrdilo, če hočejo nadaljevati študij na univerzi. Ni pa treba povedati posebej, da takšno potrdilo ni posebno lahko dobiti.

Vlada tudi ni kazala nikakega obžalovanja ob uporabi policije in vladnih čet ob priliki zadnjih splošnih volitev v oktobru leta 1961. Armada in policija sta volili za stranko, ki je bila na oblasti, poleg tega pa sta tudi vplivali na volilce, tako da so le-ti oddali svoje glasove tudi v prid stranke, ki je bila na oblasti. Zaradi tega so opozicijske stranke sklenile, da bodo bojkotirale naslednje volitve, če se ne bodo vršile v demokratični atmosferi.

Vsi ti faktorji so povzročili v Grčiji precej kritično situacijo. Ker ni bila zmožna, da bi naša realno rešitev krize, je vlada bivšega ministrskega predsednika Karamanlisa odstopila. Nova vlada je sicer obljubila volitve, toda osnovna situacija se ne more spremeniti, dokler bodo prevladovali v deželi nedemokratične tendence in dokler se ne bodo vršile splošne volitve na demokratični osnovi.

Visoka izobrazba

Samo nekaj pojasnil zadostuje, kakšna je situacija visokošolskega študija v Grčiji. Prvič: na razpolago je zelo malo študentskih — cenijo, da dobiva študentje samo 1 odstotek od 28.000 študentov. Drugič: fizični pogoji za študij in raziskovalno delo so skrajno neprimerni. Na pravni fakulteti na univerzi v Atenah ima na pri-

Policija napada študente stomatološke fakultete v Atenah ob priliki nedavnih demonstracij

mer največja predavalnica samo 500 sedežev, medtem ko je skupno število novincev preko 1000. Tretjič: ne obstajajo študentski domovi, kjer bi lahko stanovali študenti, ki so doma izven mesta in iz province, tako da morajo ti plačevati precejšne vsote za hrano in stanovanje. Četrth: profesorji so zelo slabo plačani, tako da so prisiljeni delati tudi v proizvodnji in imajo predavanja le ob prostem času. In končno, študentom po diplomu ni zagotovljena zaposlitev zaradi velikega števila brezposelnih.

Poleg vsega tega pa celotni sistem izobrazbe tudi ni v skladu s časom. Kljub temu, da je ljudski jezik »Dimotiki«, je večina študentov prisiljena študirati in opravljati izpite v »Katharevusi«, uradnem jeziku desetega stoletja. Na izpitih ne zahtevajo od študentov samo praktičnega znanja, temveč tudi poznavanje tega arhaičnega jezika.

Namesto da bi jo izboljšala, je vlada poslabšala situacijo s tem, da je dvignila numerus clausus za 30 odstotkov, poleg tega pa se še trudi, da bi dobila kontrolo nad študentskimi organizacijami in s tem oslabil njihovo opozicijo zaradi svoje nepopularne politike.

Zaradi vsega tega so študentje organizirali lani velike študentske demonstracije, na katerih so zahtevali svoje pravice ter se zavzemali za avtonomijo študentskega gibanja. Demonstracij seje udeležilo preko 5000 študentov. Najodločnejša zahteva, ki so jo študentje postavljali med kampanjo, je bila zahteva po zvišanju proračuna za izobraževanje od 8 na 15 odstotkov. Študentsko kampanjo je podprlo preko 1.000.000 ljudi različnih poklicev, ki so podpisali petico, naslovljeno na vlado.

V začetku je vlada označila študentske agitacije kot lažne. Ker pa to ni pomagalo, se je zatekla k bolj drastičnim ukrepom. Začela je zapirati razrede in pošiljati oborožene policijske enote v univerzitetne zgradbe. S tem je kršila tradicionalno imuniteto univerze. Študentje so te policijske provokacije sprejeli popolnoma mirno in s tem v neki meri onemogočili vladine akcije.

Kongres

Takšno je bilo ozadje dogodkov, ko se je vršil 4. kongres grških študentov v Atenah od 22. do 28. aprila 1963. Kongresa se je udeležilo 249 delegatov lokalnih študentskih združenj, prisotnih pa je bilo tudi večje število tujih opazovalcev. Teme, ki jih je obravnaval kongres, so bile sledeče:

- a. poročilo pripravljalnega komiteja
- b. študentsko gibanje v Grčiji
- c. problemi visoke izobrazbe
- d. izobrazba in napredek znanosti
- e. problem akademske brezposelnosti in njene posledice
- f. študentski tisk in kulturna dejavnost

Kongres je strogo obsodil policijo zaradi ali naj se Dimotiki prizna kot uradni jezik, ali ne. Velika večina delegatov se je odločila za priznanje tega jezika kot uradnega jezika.

Kar se tiče vprašanja izobrazbe, je kongres sklenil, da bo vplival na vlado v smislu povišanja študentskih. Sedanji proračun 20 milijonov drahem naj bi se zvišal na 300 milijonov, tako da bi dobivalo študentje vsaj 40 odstotkov študentov.

Kongres je strogo obsodil policijo zaradi nasilnega vdiranja v univerzitetne prosto-

re med nedavnimi študentskimi demonstracijami.

Najveličastnejši trenutek na kongresu pa je bila ustanovitev Ethniki Fittiki Enosis Ellados — Grškega študentskega združenja. Delegati so dolgo aplavdirali ob tem velikem dogodku.

Kongres sam pomeni velik uspeh, njegovi rezultati pa so korak naprej v borbi grških študentov za napredek in demokratično svobodo grškega naroda. B. R.

Študentski turizem

Ze dalj časa deluje v Beogradu Biro za mednarodno izmenjavo mladine in študentov, ki pa v ostalih študentskih centrih ni najboljše pripravil in pojasnil svojega delovanja. Sprejemni centri — tako se imenujejo posamezne delovne skupine Biroja — so tudi znak nedoslednosti vodstva. (Biro je npr. še od leta 1962 dolžan ljubljanskemu sprejemnemu centru in tako posredno Univerzitetnemu odboru precejšnjo vsoto denarja). Razen ažurnosti šepa tudi obveščanje posameznih tujih skupin; tako se je npr. zgodilo, da je velika skupina Francozov prišla na vrata na nos v Ljubljano, ne da bi vedela kako, zakaj in kdaj bi sploh morala prispeti.

Biro v glavnem še vedno pripravlja izlete (strokovne in turistične) za študente beograjske univerze, ostale študentske skupine so prepuščene raznim turističnim agencijam, ki gledajo na taka potovanja predvsem s komercialnega stališča. Morda bi bilo dobro, če bi Biro pustil posameznim univerzitetnim centrom nekoliko več iniciative. Centri bi se tako spremenili iz enostransko usmerjenih sprejemnih središč v turistične urade, ki ne bi skrbeli le za sprejemanje študentskih skupin, temveč tudi za organizacijo potovanj v inozemstvo.

In še nekaj o sami organizaciji sprejemnih centrov v posameznih univerzitetnih središčih. Izkušnje kažejo — ugotovitev se nanaša na ljubljanski sprejemni center — da mora ves čas počitnic vsaj nekdo dežurati na Univerzitetnem odboru in čakati, kdaj se bo pojavila kaka tuja skupina. To pa nikakor ni pripravo! Mnogo boljše bi bilo, da bi se končno vendarle program za tekoče leto ujemal s kasnejše prispelimi skupinami. To bi vse-kakor koristilo ugledu našega turizma in bi istočasno mnogo širše odprlo našim skupinam vrata v svet.

Ivo Strakl

INDEKS IN... rokoborba

Na nedavno minulem mednarodnem tekmovanju za naslov mojstra slovenske teške atletike v Ljubljani je nastopil tudi priljubljeni mariborski rokoborec JOŽE SUMAN; (na sliki levi), študent drugega letnika Višje agronomske šole (sadjarsko-vinogradniški oddelek).

O vtisih s tekmovanja nam je med ostalim dejal, da je bila sicer zamisel odlična, vendar je bilo organizacijsko precej časovnih »kikov«, ker je tekmovanje potekalo nepretrgoma od 9—15 ure.

● Kako dolgo se že aktivno ukvarjaš z rokoborbo?

Z rokoborbo sem se pričel ukvarjati leta 1961. Zanj me je navdušil moj prvi trener in nekdanji balkanski prvak v teški kategoriji Ivan Pirhar.

● Tvoji največji uspehi?

Tretje mesto na letošnjem državnem prvenstvu in uspela turneja s slovensko reprezentanco v Franciji.

● Kljub temu, da rokoborba pri nas ni množičen šport, smo Jugoslovani dosegli letos izredno lep uspeh na svetovnem prvenstvu. Čemu, misliš, moramo to pripisati?

● Našim modificiranim pravilom za rokoborbo, ki so vnesla v borbo živahnost.

● Imaš vzornika?

Posebnega vzornika nimam, vendar me s svojo borbo navdušujeta Simić in Horvat.

● Koliko časa porabiš tedensko za trening?

4 ure.

● Kam najraje zaideš v prostem času?

V kino.

● Načrti za bližnjo prihodnost?

Priprave za ekipo državno prvenstvo v Sarajevu, na katerem upamo na tretje mesto.

● Se ukvarjaš še s katero drugo športno panogo?

— Sedaj ne več. Pred leti pa sem aktivno telovadil in leta 1960 sem osvojil prvo mesto v republiškem partizanskem mnogoboju pri članih B.

● Kako ti je všeč TRIBUNA?

— Na to vprašanje ti ne morem odgovoriti, saj sem z zamudo sprejel prve številke in jih še nisem utegnil prebrati.

Dalje ga nisem upal zadrževati, saj sem opazil, da se mu muči na treningu.

A. GOLCMAN

Marković zmagal na GR

Dvorana Gospodarskega razstavišča je bila od četrta do nedelje prizorišče 14. mednarodnega prvenstva Jugoslavije v namiznem tenisu. Na prvenstvu so sodelovali domala vsi najboljši evropski igralci in igralkice iz 14 držav.

Stiri dni od jutra do poznega večera je bela žogica skakala po petih mizah in gledalci, katerih je bilo veliko posebno dopoldan, ko si je tekmovanje ogledala srednješolska mladina, so prišli na svoj račun. Videli so zanimive dvoboje, ki so bili mnogi tudi kvalitetno na zavidljivi višini.

Ze prvi večer mednarodnega prvenstva nam je prinesel neprijeten poraz v finalnem dvoboju moštvenega tekmovanja proti reprezentanci Švedske; saj so Marković, Hrbud in Kern izgubili ta dvoboj z rezultatom 3:1 (edino zmago za Jugoslavijo je dosegel Marković, ki je premagal evropskega prvaka Alserja).

V naslednjih dveh dnevih so namiznoteniški strokovnjaki, ki so bili zbrani v dvorani GR, videli »zatona« madžarskega namiznega tenisa, saj so eden za drugim izpadali iz tekmovanja tako moški kakor tudi ženski predstavniki te države. Nekaj let najboljši evropski namiznoteniški igralec Berczik je bil izgubljen že v partiji proti našemu nadarjenemu igralcu, Zagrebčanu Šurbeku (le-ta je vodil v zadnjem odločilnem petem nizu že 17:11). Berczika je v naslednjem kolu izločil mladi Šved Bernhardt.

Romunka Alexandru, drugoplasirana z letošnjega svetovnega prvenstva v Pragi, pravtako ni dospela do finalnih iger; premagala jo je češkoslovaška mladinka Luzova. Enaka usoda je doletela vrsto let eno najboljših igralcev namiznega tenisa na svetu, Angležinjo Rowe, ki je izgubila proti sovjetskemu igralcu Rudnovi.

Kaj pa naši? Med ženskami imamo žal le eno igralko, Ljubljanko Cirilo Pirc, ki se do neke meje lahko primerja z ostalimi evropskimi igralkami. Pircovo je v partiji za vstop med najboljših osem igralcev premagala prvakinja Poljske Calynska.

In moški? Brez dvoma je še vedno naš najboljši igralec zmagovalac prvenstva Beograđanin Vojislav Marković (pred mesecem dni je Vojkan diplomiral na pravni fakulteti). Čeprav ne moremo trditi, da je igral Marković v polni formi, je vseeno prepričljivo premagoval nasprotnika za nasprotnikom in imel težko »delo« le v partiji z danes drugim najboljšim jugoslovanskim igralcem Istvanom Korpo, katerega je po napeti živčni igri premagal s 3:2.

18-letni Korpa iz Sente je veliki up jugoslovanskega namiznega tenisa. Na tem prvenstvu je potrdil svoje prejšnje uspehe in prepričal strokovnjake, da je danes skupno z Markovićem naš najboljši igralec. Za vstop v polfinale je Korpa premagal Šveda Hansa Alserja s 3:1 in s tem dosegel verjetno svoj največji uspeh doslej.

Ostali naši igralci Vecko, Hrbud, Teran, Kern so igrali v spremenljivi formi. Niso pokazali vsega, kar znajo. Vecko je šele v tekmovanju dvojic pokazal svojo pravo

igro. Tudi Kern se je delno oddolžil za slabo igro v moštvenem tekmovanju z zmago proti Madžaru Roszasu. Teran je igral slabo, verjetno je bil pretreniran. Enako Hrbud, ki ga je je izločil Kranjčan Tomc. Poleg Tomea je treba omeniti še Šurbeka. Mladi Zagrebčan vidno napreduje. Ne nazadnje je omembe vreden še najmlajši tekmovalac, ki je nastopil na tem prvenstvu; 14-letni dijak iz Duge Rese Antun Stipančić, ki je s svojo odlično igro navdušil gledalce, tako da so mu pristrčno zaploskali, ko se je po zmagi nad angleškim reprezentantom ves srečen vrnil od mize k svojemu trenerju.

Povrnimo se še enkrat k tekmovanju samemu. Prvak med moškimi je Švedska, pri ženskih moštvi Romunija z zmago nad Anglijo s 3:0.

V finalu moških posamezno je Marković zanesljivo premagal Zahodnega Nemca Schöllerja, ki je kot poosebljena nežnost.

Finalna igra žensk je prinesla zmago Angležinji Shannonovi proti Romunki Constantinescu z rezultatom 3:2.

V moških dvojicah smo Jugoslovani dosegli še en pomemben uspeh, saj sta Korpa in Vecko v polfinalu premagala najboljši romunski par Negulescu-Ghurgiuca s 3:0, v finalu pa prvo dvojico Češke Miko-Stanek s 3:1.

Igra ženskih dvojic je prinesla še eno zmago Angliji. Rowe in Shannonova sta zmagali nad Romunkama Alexandrujevo in Constantinescujevo s 3:2.

Zadnja igra prvenstva je bila končana v nedeljo nekaj pred 20. uro. To je bila igra mešanih dvojic, v kateri so se v finalu sestali sami Romuni; Constantinescu-Ghurgiuca in Alexandrova-Negulescu. Zmagala sta slednja dva s 3:1.

Za zaključek še nekaj besed o organizaciji tekmovanja. Le-ta je bila v rokah namiznoteniškega kluba Olimpije ob pomoči Republiške zveze in Zveze za telesno kulturo Slovenije. Organizatorjem vsa čast; tekmovanje je potekalo brezhibno in je bilo odlično organizirano. Take organizacije si lahko v prihodnje le še želimo.

Tomaž Zajc

MORDA ŠE NE VESTE, DA...

● ... bo te dni povratna tekma med dvema najboljšima nogometnima moštvoma sveta: prvakom Italije »Milanom« in brazilskim moštvom »Santos«. Prvo tekmo je pred slabim mesecem dni italijanska enajstotica na domačem terenu odločila sebi v prid z rezultatom 4:2. Povratno tekmo bodo igrali v Braziliji v Rio de Janeiru. Prisostvovalo pa ji bo nedvomno rekordno število gledalcev, saj se Rio de Janeiro ponaša z največjim nogometnim stadionom na svetu. Stadion nosi ime »Maracana« in sprejme, če je poln do zadnjega kotička, nič manj kot 200.000 gledalcev. Ker je temperament južnoameriških nogometnih navijačev znan, si lahko predstavljate, v kako »prijetnem« vzdušju bodo italijanski nogometaši igrali povratno tekmo.

● ... je ena najboljših atletinj na svetu Nemka Jutta Heine sista tekmovanj. Kako to? so jo vprašali novinarji. Odgovorila jim je: »Letos sem od januarja do septembra nastopila na številnih večjih in manjših atletskih tekmovanjih širom po svetu. Tekla sem v New Yorku, Los Angelesu, San Franciscu, Porto Allegru, Rio de Janeiru, Johannesburgu, Londonu, Moskvi, Tokiu in drugje in prepotovala nič manj kot 87.000 km. Sem študentka in študiram ekonomijo v Kölnu. Študij pa bi rada tudi enkrat končala, zaradi tega moram sedaj misliti nanj in se za nekaj časa odreči športu.«

Tokio se bliža in Jutta Heine verjetno ne bo mogla posvetiti svojega časa le študiju, saj terjajo olimpijske igre veliko priprav.

T. Z.

RAZPIS plavalnih tečajev

za študente ljubljanske univerze

Komisija za telesno kulturo in izvenarmadno vzgojo pri US razpisuje plavalne tečaje za študente vseh fakultet ljubljanske univerze, ki bodo v zaprtem bazenu kopališča ILIRIJA v šolskem letu 1963/64.

1. Vsak tečaj bo trajal predvidoma en mesec in pol. Prvi tečaj se bo začel 12. XI. 1963. in bo vsak tork od 12 — 13 ure in sredo od 12 — 14 ure.
2. Po 1. decembru bo objavljen čas ostalih tečajev.
3. V vsak tečaj se sprejme po 15 študentov oziroma študentk.
4. V tečaje se lahko prijavijo študenti oz. študentke, ki ne znajo plavati. Prireditelj si pridržuje pravico odstraniti s tečaja vsakogar, ki po njegovem mnenju ne izpolnjuje zgornjih pogojev.
5. Pouk plavanja se bo vršil pod vodstvom izprašanih plavalnih strokovnjakov.

Prijave zbira predstavnik študentske organizacije na fakultetah. Prijava je mogoča tudi v referatu za telesno kulturo pri tajništvu univerze v Ljubljani, Trg revolucije 11/II., kjer se dobe tudi natančna pojasnila.

Rok prijave za prvi tečaj je 15. november 1963.

Rok prijave za ostale tečaje je 20. november 1963.

Komisija za telesno kulturo in izvenarmadno vzgojo

Pred pomembnim dogodkom

Kogar vodi pot v bližino Golovca, bo prav gotovo opazil ob športnem parku na Kodeljevem veliko novo zgradbo. Zunanost in znotraj se čuti utrip dela. Vse hiti. Strokovnjaki in delavci se ukvarjajo še s poslednjimi deli. Stavbo je treba pripraviti za vselitev. Okrog 130 študentov Visoke šole za telesno kulturo že nestrpno pričakuje ta svečani trenutek. Zlasti še starejši študentje, ki so doslej občutili vso težo neurejenih razmer. Bili so gostje na Taboru, zdaj pa se bodo slednjič le

preselili iz temnih kletnih predavalnic v svoje svetle in nove.

Enako težko pričakuje ta veliki dogodek uprava šole in profesorji. Zdaj je vse natrpano, nagnetenost. Težko je dihati v takih prostorih. Na Kodeljevem bo mnogo bolje. Tam bodo zadovoljni vsi: študentje, uprava in profesorji. Vsi pa se zavedajo, da bodo s preselitvijo v nove prostore hkrati prevzeli še večje odgovornosti do družbe, ki jim je omogočila izgradnjo šole. V ospredje stopajo naloge

znanstveno-raziskovalnega dela, izboljšanje pedagoškega dela, prevrednotenje pojma telesne kulture in približevanje telesne aktivnosti slehernemu človeku.

Študentje želijo ta dogodek praznovati s tem, da bodo imeli svojo letno skupščino šele v novih prostorih. Za to se posebej pripravljajo. Izdelujejo tudi obširnejši program, ker se jim odpirajo nove in mnogo ugodnejše možnosti za delo na vseh področjih.

V. VOBOVNIK

ZABODENI JE IDENTIFICIRAN. Nedavna praska na sobotnem plesu v študentskem naselju je imela tudi svoj čar, pravijo. Dva petelinčka, vsak z drugega kontinenta, sta si skočila v lase in ker je bil eden le preveč gostobeseden, jo je »fasale« s pipcem v stegno. Pravijo tudi, da so ga kmalu identificirali: razboritež je bil študent drugega letnika ekonomije.

ONI ŽE VEDO: Pa se je zgodilo, da je študent iz BiH zaprosil pri nas za subvencijo in je moral zraven vseh papirjev priložiti še potrdilo o imovinskem stanju. Občinska skupščina v Višegradu pa je poslala naslednje mnenje (dobesedno): Uneseni porez odnosi se na imovinu koju je Djehva nasledila posle smrti svog muža Ibra, a Jusuf i brat Meho od oca. Druge imovine podložne porezu Djehva i njena deca Jusuf i Meho nemaju u čita-voji SFRJ.

Oni že vedo, saj so na občini **PRIHRANIMO STROSKE!** je zelo stara parola tudi na Poljanski 6. Tam domuje tudi SOLT in Akademsko planinsko društvo. Pa so šoltovci napisali planincem pismo in potem še eno. Obe so oddali na pošto in ju opremili z znamko. Kaže, da je res trudapolno šoltovcem, ki niso planinci, odnesli pismo eno nadstropje više. Tam so namreč šefi planinskega društva.

LAPSUS IN PRIPOROČILO je tudi zadržalo med akte socialno-ekonomske komisije, ki rešuje prošnje za subvencije. V neki prošnji, ki jo je napisal študent I. K. z oddelka za gozdarstvo, se je prošilec najprej zmotil, ko je napisal, da ima toliko in toliko dohodkov in da plačuje po 7.000 dinarjev ljudskega posojila za opremo sobe.

M. H., ki je prošilcu napisal priporočilo, pa je spodaj nezmotljivo zapisal: »...njegov odnos do socialistične stvarnosti je na primerni višini, čeprav aktivno ni delal v Zvezi študentov...«

JESENSKE PRIREDITVE so poleg nastopajočih privabile tudi lepo število gledalcev, svetovalcev in spremstva. Tako je Skorpjonček v Mestnem gledališču v torek opazil lepo število prisklednikov iz Zagreba. Ah, da, Zagreb je »svetsko« mesto.

Kako že gre tista naša? Mica Kovačeva...

PADALCI so ljudje v vojski, na izpitih in v vrstah za kosilo. Tistim v Naselju je že odklenkalo, kajti stisnili so jih med steno in mize. Tudi največji šalivci se bodo morali odslej postaviti v vrsto.

»Red mora biti,« je rekel Svejk, »če ne bi še danes skakali po drevju!« In zdaj je v Naselju red.

OLIMPIJA PAMETNO MOLCI, so rekli športni komentatorji, potem ko je v Tribuni izšel članek o njihovem akademizmu in o tem, koliko športno društvo nudi študentom.

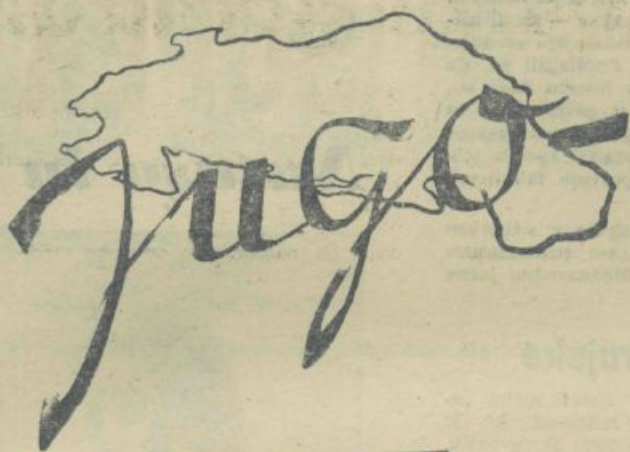
Saj res ne bi bilo mogoče kaj drugega zapisati, kar je že bilo zapisano.

NEKAJ JE PA LE: V veži Akademije za glasbo visi plakat, ki naznanja skupščino študentov. Tako nečedno čekanje redko vidiš; kot bi se izživljal otrok, ki se uči pisati. Pa še to: med vrsticami vladno vabijo vse študente na skupščino, na koncu pa je z velikimi črkami pripisano: »Opravičila predsedniku!« Pohvalno...

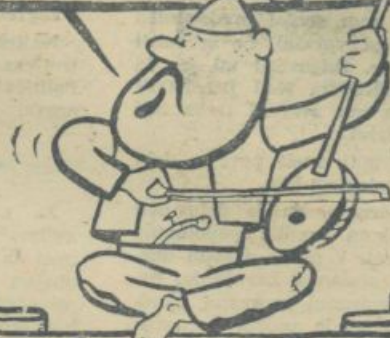
NASTOP SKUPINE folkloristov iz Skopja je imel tudi svoj poseben čar. V union-ski dvorani se je neki navdušenji čika spozabil, da sedi na kulturni prireditvi, pa je pristopical po vsej dvorani k mikrofoni in pevu Simonu hotel na vsak način vsiliti pet tisoč dinarjev... Mislil je, da je v hanu...

GROZNJA: Prizadeti medicinci so avtorju članka »Doktorske metode« zagrozili, da bodo odšli k psihiatru in se pustili pregledati, če so res slaboumni, infantilni in če jih res preganjajo malomeščanski in velikovaški kompleksi. Z zdravniškim potrdilom mislijo iti na sodnijo iskat pravico. Želimo jim veliko sreče. Spet »doktorske metode«. Vendar prizadetim svetujemo, da si bolje ogledajo tekst inkriminiranega članka, kjer je govora le o slaboumno napisani »Pritožbi in prošnji« in o »infantilnih željah po...«.

Na VTS v Mariboru je zadnje čase močno naraslo zanimanje za sobo študentske organizacije. Kamor doslej študentje niso radi zahajali. In vzrok temu? V sobo so namestili dve mizi za igranje namiznega tenisa.

DAJ, DAJ, DAJ,
KAROLINA DAJ!

Jugoton

JUGO-LEK

JUGO-LOTERIJA

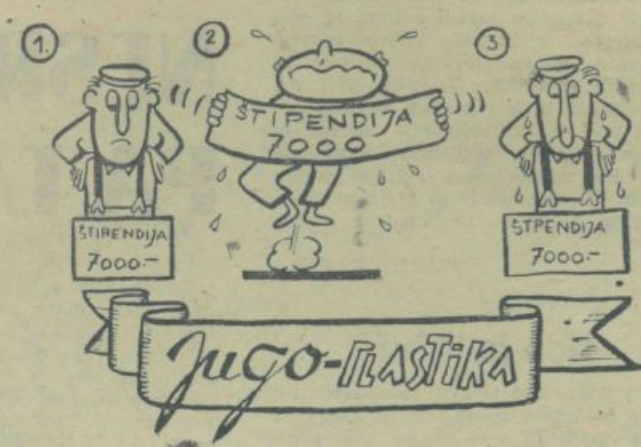
JUGO-DIETETIKA

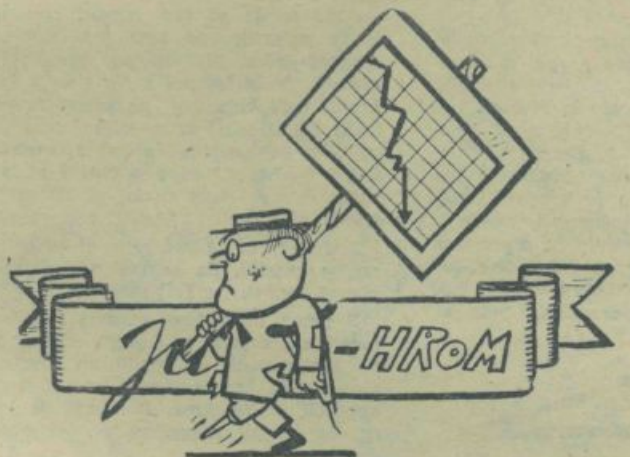
JUGO-KOŽA

JUGO-AGENT

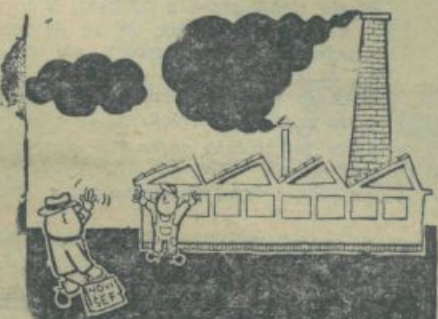

JUGO-PLASTIKA

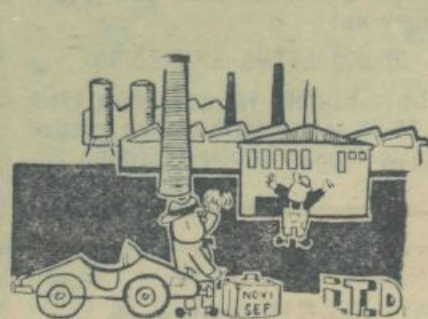

JUGO-HROM

Prosto po telefonskem imeniku

JUGO-COMMERCE

NOVI SET

Preporod stomatologov

Na skupščini Zruženja študentov medicine in stomatologije je bilo precej razpravljanja o popolni neaktivnosti stomatologov v preteklem letu. Nekateri so navedli, da je v fakultetnem odboru delal samo en stomatolog...

Predsednik fakultetnega odbora je na letni skupščini izjavil dobesedno:

»Pred eno uro sem srečal predsednika stomatologov in ga vprašal, če se misli udeležiti skupščine. Odgovoril mi je, da je že naročil NEKOMU, NAJ BO NOVI PREDSEDNIK in mu zato ni treba biti (njemu) na skupščini.«

Mislil, da to tudi dosti pove o delu stomatologov v preteklem letu.

Priznati pa moramo, da je delo pod novim predsednikom krenilo popolnoma drugo pot kot prej. V pičlih desetih dneh sta bila dva sestanka Zruženja. Sestavljeni so že podrobni programi komisij, združenje pa si je zadalo še večje naloge.

Stomatologi bodo poskušali doseči, da bo Stomatološka klinika od dohodkov, ki jih ustvarjajo študenti, dala določen del denarja Zruženju, ki ga bo uporabilo za študentske namene.

Pripravili bodo tudi anketo o številu štipendistov, poskušali pa bodo doseči, da bo Društvo zobozdravstvenih delavcev formalno poseben sklad za štipendiranje stomatologov. S. R.

Ne ve se...

ZAGREB: Nekdo je v Fakultetnem odboru geodetov v Zagrebu izvedel neokusno šalo na račun novincev. Ti so dobili prek fakultetnega odbora gledališke vstopnice za pet predstav, vendar te vstopnice niso bile novincem nikdar podeljene.

Vratar fakultete trdi, da je vstopnice odnesel k tajniku, ta pa je prisegel, da jih je poslal v pisarno fakultetnega odbora.

Zlobni jeziki vedo povedati, da se nihče v FO ne more spomniti, »kje so trenutno vstopnice«, hkrati pa pripominjajo, da so absolventi odšli k predstavam, ki so bile namenjene novincem.

Naj bo kakorkoli: ob Tednu novincev in tudi na Jesenskih prireditvah Akademika v Ljubljani nismo imeli takih problemov. Za vstopnice se niso potegovali ne eni ne drugi!

Nagrada »Milice Valentinčič«

Bivši predstojnik Mikrobiološkega inštituta na Medicinski fakulteti, prof. dr. Milica Valentinčič, je lani razpisala nagrado za najboljšo strokovno delo s področja mikrobiologije in parazitologije. Nagrada, ki znaša 24.000 din, je bila svečano podeljena na skupščini študentov medicine in stomatologije. Prejela sta jo študenta tretjega letnika Benulič in Sinkovec za delo »Nenavadne oblike Klebsiella pneumoniae«. Ker se prof. dr. M. Valentinčič skupščine zaradi bolezni ni mogla udeležiti, je nagrado podelil sedanjí predstojnik Mikrobiološkega inštituta in predsednik ocenjevalne komisije prof. dr. Stanko Banič, ki je v kratkih besedah opisal lik prof. Valentinčičeve — mecen in velikega prijatelja študentov. Skupščina je z velikim navdušenjem soglasno izvolila prof. dr. M. Valentinčič za častnega člana Zruženja študentov medicine in stomatologije.

SRECKO RUTAR

Kdo je kriv?

NOVI SAD: Kdo je kriv za neuspeh pri študiju študentov prava, se sprašujejo v Novem Sadu. Ta neuspeh se kaže predvsem v številkah. V septembrskem roku je opravljalo izpite 765 študentov in od teh je 434 študentov dobilo pozitivne ocene, ostalih 331 študentov pa je »odložilo« do prihodnjega roka. V prvem letniku je

bilo kar 172 negativnih ocen, v četrtem samo šestnajst.

Ugotovili so, da je del krivde za neuspeh tudi v metodah študija, saj se — zlasti nižji letniki — še vedno poslužujejo srednješolskih načinov učenja. Predlagali so, da bi si ogledali (in tudi v Novem Sadu organizirali) tekmovanje v govorništvu in preciznem izražanju misli ter tekmovanje v razlaganju in interpretaciji raznih tekstov in problemov na pravnih fakultetah v Zagrebu in Beogradu.

Najtežja izpita za študente v sedanjem tretjem letniku študija sta predstavljala Politična ekonomija in Mednarodno javno pravo.

Tri beograjske

Za nekega študenta Veterinarske fakultete so rekli, da je religiozen, ker je imel na verižici, ki jo je nosil okrog vratu, obešen konjski zob. Toda študent se je religioznosti otresel z izgovorom, da nosi konjski zob kot spomin na osebo, v katero je bil res iskreno zaljubljen.

Ob približno istem času so v osnovni organizaciji ZK na Strojni fakulteti, kjer so imeli v programu sestanka razpravljane o študentih, ki niso izpolnili študijskih pogojev, pred začetkom sestanka nekateri člani govorili:

»Nocoj bo pa pravo Kosovo!« Sekretar fakultetnega komiteja, ki je tisti večer prisostvoval sestanku, kadi namreč »Kosovski bočur«.

Pred kratkim sta dva študenta iz Beograda prodajala na ulici knjige, kajti bil je čas jesenske razprodaje knjig. Mimo sta prišla dva kupca, prav tako študenta.

— Koliko stanejo zbrana dela Dostojevskega, vpraša prvi kupec.

— Enajst tisoč dinarjev... Samo manjka eden: Idiot.

Dve strokovni ekskurziji

Tradicijska, da študenta najlaže pritegneš k ekskurziji, če združiš prijetno s koristnim, se tudi tokrat ni izneverila.

Preteklo soboto (9. nov., op. ur.) je organizacija RK na medicinski fakulteti priredila strokovni izlet v Maribor in Rogaško Slatino. Za izlet se je prijavilo prvotno 200 študentov, toda nanj je zaradi stroškov moglo odpotovati le 50 študentov. Pod vodstvom prof. dr. Bonača so si ogledali zdravstvene ustanove v teh dveh krajih in se seznanili s problemi zdravstva v posameznih ustanovah. Po povratku so bili študentje zelo navdušeni in mnogi so izrazili željo, da bi se takih poučnih izletov še udeležili.

Za prihodnjo soboto pa prireja Počitniška zveza na medicinski fakulteti izlet v Novo mesto, ki bo združen z ogledom tovarne zdravil »Krk«. Tudi za to ekskurzijo vlada veliko zanimanje. S. R.

pisma uredništvu

NESRAMNOST PA TAKA!

Tovariš urednik!

V Študentsko naselje večkrat telefoniram. Tam imam prijatelje, pa tudi kolege s fakultete. Ker je Naselje nekoliko oddaljeno (nekoč ste celo v Tribuni pisali o tem, da bo pred menzo vozil avtobus mestnega prometa, če ne ves dan, pa vsaj takrat, ko odhajajo študentje na predavanja oziroma, ko se vračajo opoldne domov) se pač poslužujem telefona.

O tem telefonu pa je bilo že precej hu-de krvi. Mislil, da v vsej Ljubljani ni telefona, ki bi se tolikokrat lahko pokvaril. So dnevi, ko za nobeno ceno ni

mogoče dobiti zveze. Pa ne da bi bil zaseden! Ko se oglasi centrala, prijazni (!?) glas telefonistke sporoči, da je telefon v četrtem, tretjem ali katerem koli bloku pokvarjen in da me ne more prevezati.

Toda to še ni vse. Nema lokrat se mi je že pripetilo, da sem pri telefonskem aparatu čakal tudi po pol ure (bolje bi opravil, če bi šel peš v Naselje in bi prihranil tudi kovanec), pa nisem hotel odložiti slušalke. Vsake toliko časa se je oglasila telefonistka in mi sporočila, da »...v bloku še vedno govorijo in nočejo nehati...« saj sem rekla, pa se mi smejejo...

Dogodek, ki se mi je spet pripetil, pa me je prisilil, da sem danes napisal to pismo uredništvu Tribune.

V prvih dneh tega meseca sem se domenil s kolegom iz šestega bloka, da se po predavanjih in kosilu srečava v mestu, uro in kraj sestanka pa da mu bom sporočil po telefonu. Domenek je bil zato, ker ni bil prepričan, če bo popoldne doma.

Telefoniral sem mu ob uri, za katero sva se že prej domenila. K sreči sem kmalu dobil zvezo z blokom, kjer stanuje kolega in vratarju, ki se je oglašil v sosednjem jeziku, naročil, naj ga pokliče. Slisal sem, kako je odložil slušalko na mizo in lahko sem poslušal radio, ki ga je privel — po telefonu.

Čez nekaj časa se je isti glas kot prej spet oglašil:

»Halo, kolega, ni ga doma...«

ŠOPEK ZA...

Natašo in Feliksa

Avto, ki je pripeljal sobotna mladoporočenca, se zaradi gneče pred magistratom ni mogel zaustaviti pred »glavno tribuno«, kamor so uperjene vse oči, ki vsako soboto in sredo z one strani ceste opazujejo ceremoniale in fotografirajo. Pa tudi točna nista bila; ženin in nevesta sta zamudila domeni uro...

Sicer pa doslej še nobena poroka ni bila prav točna. Vedno se najde vzrok; včasih je to nogavica, ki se zadnji hip raztrga, obleka, ki se razpara po šivih, da ne govorimo o vseh drugih malenkostih.

Pri sobotni nevesti pa je bila frizura.

»Presneti frizer«, sem zvedel od NATASE LOGAR, študentke 3. letnika stomatologije, in njenega (že sedanjega) moža FELIKSA PUCHERJA, absolventa stomatologije, »ni uspel s svojo verzijo pričeske za nevesto...«

Jezna je prišla domov in si jo sama uredila.

Vesela sta sprejela naš šopek in čestitke. Potem smo sedli v dvorani v rdeče fotelje in ju zadržali v krajšem razgovoru.

»Studijske težave?«

»Tik pred zdajci«, je rekel Feliks. »Do Novega leta bom diplomiral...«

Ob tem smo se zapletli v razgovor o doktorskih naslovih in spet smo pogreli nekaj starih hudih besed.

Toda vse v poročnem vzdušju.

»Kam mislite po poroki?«

»Nekam se bomo zapeljali...«

»Kam?«

»Nekam v neznano. Kamor se bo šoferju zahotelo...«

»Pa ohcet?«

»Tam, kjer se bomo ustavili!«

»In kaj si bosta v medenih dneh privoščila?«

»V ponedeljek bova prav pridno študirala. Zato, da bo po Novem letu lepše...«

»Kako to, saj sta se domenila...«

»Ni ga«, je rekel neodločno glas in potem je njegov »lastnik« odložil slušalko na vilice.

Naslednje jutro sva se s kolegom srečala na fakulteti in presenečen sem obstal, ko mi je zabrusil:

»Veš kaj, vse popoldne sem te čakal, pa nisi telefoniral...«

Bil sem osramočen in rekel sem mu da laže. Da ga sploh ni bilo doma. Sele ko je poklical svojega sestanovaleca, smo vsi trije odkrili pravo nesramnost.

Leni dežurni študentje se svojih dolžnosti otresajo z nesramnim odgovorom. Mojemu se ni ljubilo v četrto nadstropje, zato je malo počakal in mi po času, ki bi ga potreboval do sobe, okleajoče sporočil, da tistega, ki sem ga iskal, ni doma.

Takim nesramnežem postavljam samo eno vprašanje: Ali se zavedajo posledic, ki bi jih imel domenek ali dogodek večjega pomena, kot je bil moj?

Ker pa so pritožbe v zvezi s telefoni pogostejše, mislim, da to pismo lahko objavite tudi v Tribuni. Naj bo pismo napotek disciplinskim komisijam, naj obravnavajo tudi brezvestno opravljanje osnovnih dolžnosti, ki jih ima vsak študent poleg pravic kot stanovalec študentskega doma!

Pavel Prišek,
FF, Ljubljana

POPRAVEK

V »Odprtem pismu«, objavljenem v zadnji številki, beri v drugem odstavku, opomba v oklepaju, »ki so bili za klub nezainteresirani«, in ne zainteresirani, kakor je bilo pomotoma natisnjeno.

ZVEZA POKRAJINSKIH KLUBOV,

ki združuje vse študentske pokrajinske klube štipendistov na ljubljanski Univerzi, vabi vse člane klubov na:

REDNO LETNO SKUPŠČINO

ki bo v četrtek, 14. novembra 1963 ob 19.30 v prostorih Velike predavalnice Elektrofakultete, Tišova 25.

